

Studerandes sysselsättning 2020

Rapport | 2021

Förord

Utbildningar inom yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför angeläget att följa upp yrkeshögskoleutbildningars resultat och effekter utifrån såväl ett individ- som ett samhällsperspektiv.

I denna rapport redovisas resultaten från en enkätundersökning som belyser examinerades sysselsättning 2020, året efter att de examinerats från yrkeshögskolan. Undersökningen genomfördes under coronapandemin vilket återspeglas i resultaten. Syftet med rapporten är att redovisa hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kvalificerad yrkesutbildad arbetskraft.

Västerås i februari 2021

Eva-Lena Kopparvik

Enhetschef

Enheten för planering och uppföljning

Innehåll

Sammanfattning

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte	10
1.2. Population	11
1.3. Datainsamling	11
1.4. Så redovisas och läses resultaten	12

2. Sysselsättning före och efter utbildningen

2.1. Majoriteten har arbete efter examen men andelen har minskat	19
2.2. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda	20
2.3. Skillnader och förändringar inom utbildningsområden	24
2.4. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda inom områden	26
2.5. Resultat per region och län	27
2.6. Över hälften har jobb där de gjort LIA och fler har gått tillbaka till tidigare arbetsgivare	31
2.7. Färre i arbete ett år efter examen jämfört med sex månader	34
2.8. Merparten anser att utbildningen var en förutsättning för att få arbete	36
2.9. Majoriteten använder sig av det de lärt sig under utbildningen	38
2.10. Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning	39

3. Lägre andel i jobb som överensstämmer med utbildningen

3.1. Skillnader och förändringar inom områden	46
3.2. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda	48

4. Majoriteten har positiva upplevelser av utbildningen

4.1. Majoriteten nöjda med utbildningen som helhet	53
4.2. Majoriteten har lärt sig det de behöver, åtminstone till viss del	57

5. Redovisning per utbildningsområde

5.1. Stora utbildningsområden	60
5.1.1. Data/IT	60
5.1.2. Ekonomi, administration och försäljning	65
5.1.3. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	70
5.1.4. Samhällsbyggnad och byggteknik	76
5.1.5. Teknik och tillverkning	79
5.2. Övriga utbildningsområden	84
5.2.1. Hotell, restaurang och turism	84
5.2.2. Kultur, media och design	88
5.2.3. Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	93
5.2.4. Pedagogik och undervisning	96
5.2.5. Transporttjänster	100

6. Reflektion

6.1 Kraftig avmattning på arbetsmarknade	106
6.2 Osäker arbetsmarknad de närmaste åren	108
6.3 Strukturuomvandling på arbetsmarknaden	109
6.4 En väl fungerande LIA påverkar resultatet	111
6.5 Registerstudie i ett längre perspektiv efter examen	112

Sammanfattning

Utbildningar i yrkeshögskolan ska svara mot behovet av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet. Myndigheten följer upp resultaten över hur det gick för de som examinerades året före. Årets rapport belyser 2020 års resultat och avser examinerade 2019.

Några av de frågor som ställs är; Har du ett arbete?
Överensstämmer arbetet med utbildningen? Är du nöjd med utbildningen?

Coronapandemin

De examinerade som följs upp i 2020 års undersökning examinerades 2019, det vill säga innan coronapandemin. Uppföljningen genomfördes däremot under coronapandemin i augusti-oktober 2020. Andelen examinerade som hade arbete efter utbildningen sjönk jämfört med föregående mätning. Nedgången skedde brett inom de flesta utbildningsområdena och coronapandemin har sannolikt haft en avgörande effekt, vilket syns extra tydligt inom de utbildningsområden som har haft en direkt koppling till försämrade arbetsmarknad i pandemins spår. Andelen arbetssökande var på samma nivå före och efter utbildningen (åtta procent), tidigare år har andelen arbetssökande minskat efter utbildningen.

Unga och utrikes födda har påverkats i större utsträckning i årets undersökning. Unga samt utrikes födda hade en lägre andel i arbete innan utbildningen. En möjlig förklaring till försämrat

resultat efter utbildningen skulle kunna vara att coronapandemin har slagit hårdast mot de grupper som sedan tidigare har varit mindre etablerade på arbetsmarknaden.

I spåren av coronapandemin under 2020 har vissa utbildningar haft problem med att genomföra LIA. De som ingick i 2020 års undersökning examinerades dock under 2019, det vill säga innan coronapandemin och har därmed inte påverkats av detta. Det finns emellertid risk att detta kan påverka resultaten i nästa års undersökning.

Inom ett halvår efter examen hade 90 procent ett arbete. I årets undersökning sjönk sedan andelen i arbete vid mättillfället (cirka ett år efter examen) till 87 procent. Sannolikt var detta en effekt av coronapandemin. Störst nedgång mellan tidpunkterna var inom Hotell, restaurang och turism.

Några av de viktigaste resultaten:

Andel i arbete efter examen

Av dem som tog en examen från en yrkeshögskoleutbildning 2019 var 87 procent i arbete 2020, vilket är en minskning med sex procentenheter. Andelen i arbete efter utbildning minskade mer för den yngsta åldersgruppen jämfört med övriga åldersgrupper, samt mer för utrikes födda jämfört med inrikes födda.

Jämfört med 2019 har hälften av utbildningsområdena haft en minskning av andelen i arbete. Inom de stora utbildningsområdena var det endast Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som inte

hade en minskning. Hotell, restaurang och turism samt Pedagogik och undervisning hade den största minskningen vad gäller andel i arbete jämfört med 2019.

Arbetets överensstämmelse

Andelen examinerade som uppgav att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen året efter examen var 67 procent 2020. Det var en minskning jämfört med 2019 då motsvarande andel var 71 procent.

Inom fem utbildningsområden hade överensstämmelsen minskat jämfört med 2019. Det var inom Ekonomi, administration och försäljning, Transporttjänster, Hotell, restaurang och turism,

Pedagogik och undervisning samt Säkerhetstjänster. Inrikes födda hade generellt en högre överensstämmelse jämfört med utrikes födda.

Andelen som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen ökade jämfört med 2019, från 7 procent till 10 procent.

Jobb via LIA-plats

Drygt hälften (55 procent) av de examinerade som hade arbete året efter examen hade arbete hos en arbetsgivare där de genomfört LIA, vilket var i samma nivå som 2019.

Tidigare arbetsgivare

Totalt gick 17 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen. Andelen var högre än 2019 då 13 procent gick tillbaka till tidigare arbetsgivare.

Tid till arbete

Inom ett halvår efter examen hade 90 procent ett arbete, men vid undersökningens mättillfälle (cirka ett år efter examen) hade andelen i arbete sjunkit till 87 procent, vilket sannolikt var en effekt av coronapandemin.

Mer kvalificerade arbetsuppgifter

Av de examinerade som hade arbete året efter examen uppgav 67 procent att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter sin utbildning. Det var lägre än 2019 då 71 procent hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Nöjdhet

Andelen nöjda var 88 procent, vilket var en minskning med tre procentenheter jämfört med 2019. Knappt hälften (49 procent) var mycket nöjda medan 40 procent var ganska nöjda med utbildningen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

Att regelbundet följa upp hur det har gått för de som examinerats från yrkeshögskoleutbildningar och vilken sysselsättning de har efter sin examen är viktigt för att se hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivet med kvalificerad arbetskraft. Rapporten belyser de examinerades situation på arbetsmarknaden året efter deras examen. Årets rapport avser de som examinerades 2019, vilket betyder att de examinerades innan coronapandemin bröt ut. Tiden för uppföljning skedde däremot under coronapandemin cirka ett år efter examen i augusti-oktober 2020. Till rapporten publiceras tabeller med mer detaljerad statistik på Myndigheten för yrkeshögskolans webbsida under myh.se/statistik.

Syftet med undersökningen är framförallt att:

- beskriva de studerandes sysselsättning året efter deras examen
- följa utvecklingen över tid både när det gäller sysselsättning, överensstämmelsegraden mellan arbete och utbildning och nöjdheten bland de examinerade
- användas som underlag i återslagrapporteringar

De två mest betydelsefulla indikatorerna är:

- andelen examinerade som har arbete året efter examen och,
- hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

1.2. Population

Undersökningen är en totalundersökning av drygt 14 400 individer som examinerades från en yrkeshögskoleutbildning 2019. Antalet som ingick i undersökningen var drygt 100 färre än de som examinerats vilket beror på att det bland annat fanns en viss övertäckning av personer som inte fanns i Statistiska centralbyråns (SCB:s) register över totalbefolkningen (RTB), flyttat utomlands eller avlidit.

I undersökningen ingick drygt 14 300 examinerade. Andelen kvinnor var högre än män, 59 procent jämfört med 41 procent, vilket i stort sett var i nivå med 2019. Andelen examinerade i åldersgruppen 30 år eller äldre har ökat, från 41 procent till 61 procent mellan 2013 och 2020. Majoriteten av de examinerade var inrikes födda precis som tidigare år. 2020 var andelen utrikes födda 18 procent, vilket är något högre jämfört med 2019 då 15 procent var utrikes födda.

1.3. Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes som en enkätundersökning under hösten 2020 av SCB. Insamlingen bestod av en pappersenkät med tre påminnelser, med möjlighet att svara via webben. Drygt 7 500 personer besvarade enkäten. Det motsvarade en svarsfrekvens på 52,5 procent.

1.4. Så redovisas och läses resultaten

Myndigheten har delat in yrkeshögskoleutbildningarna i 15 olika utbildningsområden, se figur 1. Till grund för indelningen ligger Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2020). SUN är en klassificering av utbildningar som Statistiska centralbyrån ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Myndigheten gör en egen gruppering av SUN på de 15 utbildningsområdena.

Figur 1. Utbildningsområden inom yrkeshögskolan

Data/IT	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
Ekonomi, administration och försäljning	Pedagogik och undervisning
Friskvård och kroppsvård	Samhällsbyggnad och byggteknik
Hotell, restaurang och turism	Säkerhetstjänster
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	Teknik och tillverkning
Journalistik och information	Transporttjänster
Juridik	Övrigt
Kultur, media och design	

Myndigheten vill poängtera att man behöver vara aktsam med att jämföra utbildningsområden dels mellan länen, dels mellan åren på grund av att utbildningsutbudet varierar över tid beroende på arbetsmarknadens efterfrågan av kompetens.

I resultatsammanställningarna redovisas endast grupper (till exempel, kön, ålder, utbildningsområden) som har fler än 30 svarande i enkätundersökningen. I grupper med färre svarande bedöms resultaten bli alltför osäkra för att analyseras.

I diagrammen i rapporten redovisas utbildningsområdena indelade i två grupperingar:

Stora utbildningsområden

(minst 1 000 examinerade i undersökningen):

- Data/IT
- Ekonomi, administration och försäljning
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete
- Samhällsbyggnad och byggteknik
- Teknik och tillverkning

Övriga utbildningsområden

(färre än 1000 examinerade i undersökningen):

- Friskvård och kroppsvård
- Hotell, restaurang och turism
- Journalistik och information
- Juridik
- Kultur, media och design
- Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
- Pedagogik och undervisning
- Säkerhetstjänster
- Transporttjänster
- Övrigt

Konfidensintervall

De värden som anges har räknats upp till att motsvara alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2 . Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent.

I diagrammen finns också markeringar i form av uppåt- och nedåtgående trekanter som indikerar statistiska säkerställda skillnader.

Så läses markeringarna i diagrammen

I diagrammen redovisas resultatet som en punktskattning (mörkare färgad ruta i antingen svart, grönt eller rött) där den ljusare färgskalan i samma nyans runt omkring anger det 95-procentiga konfidensintervallet. Det totala resultatet visas lodrätt i en gråskala där punktskattningen är streckad.

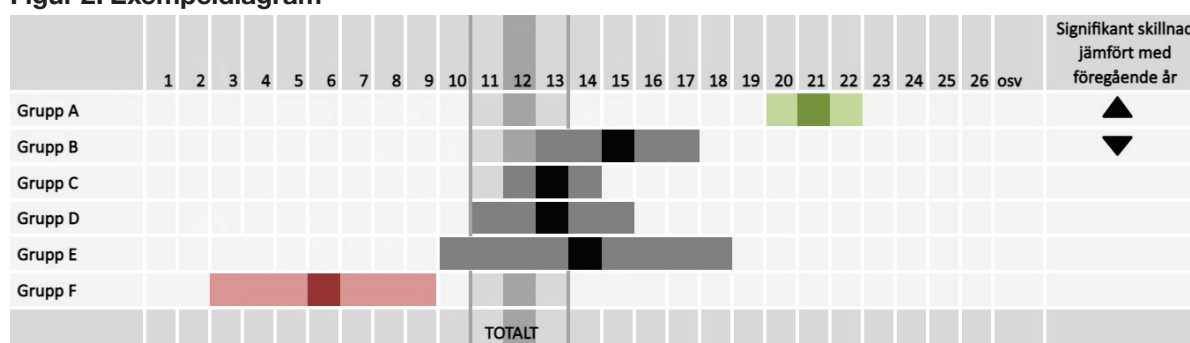
	Totalt resultat
	Resultat som är signifikant högre än det totala resultatet
	Resultat där det inte går att urskilja några skillnader med det totala resultatet
	Resultat som är signifikant lägre än det totala resultatet
	Resultat som är signifikant högre än föregående år
	Resultat som är signifikant lägre än föregående år

I exemplet nedan framgår det att det totala resultatet för samtliga utbildningar är 12 ± 1 . Det innebär att resultatet med 95 procents säkerhet ligger mellan 11 – 13 procent vilket också har markerats i den lodräta färgade kolumnen. Om man förenklar resonemanget kan man säga att där intervallen överlappar varandra som i grupp B, C, D och E kan man inte urskilja skillnader mellan dessa grupper. Det finns inte heller någon skillnad mellan dessa grupper och totalen (den lodräta markerade raden) då de överlappar den också.

Mellan grupp A och övriga grupper, samt mellan grupp A och totalen finns en statistiskt säkerställd skillnad som visar att grupp A har ett statistiskt säkerställt högre resultat än både övriga grupper och totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för totalen eller någon annan grupps intervall). Det motsatta gäller mellan grupp F och övriga. Grupp F har ett statistiskt säkerställt lägre resultat än övriga grupper samt jämfört med totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för totalen eller någon annan grupps intervall).

Jämför vi alla grupper med totalen så ser vi att det bara är grupp A och F som skiljer sig från totalen - A högre och F lägre. Det framgår även att grupp A har en positiv utveckling jämfört med föregående år och att resultatet är statistiskt säkerställt medan det omvända gäller för grupp B (se trekanterna).

Figur 2. Exempeldiagram

När vi i rapporten skriver att det finns skillnader menas det att skillnaderna är statistiskt säkerställda.

2. Sysselsättning före och efter utbildningen

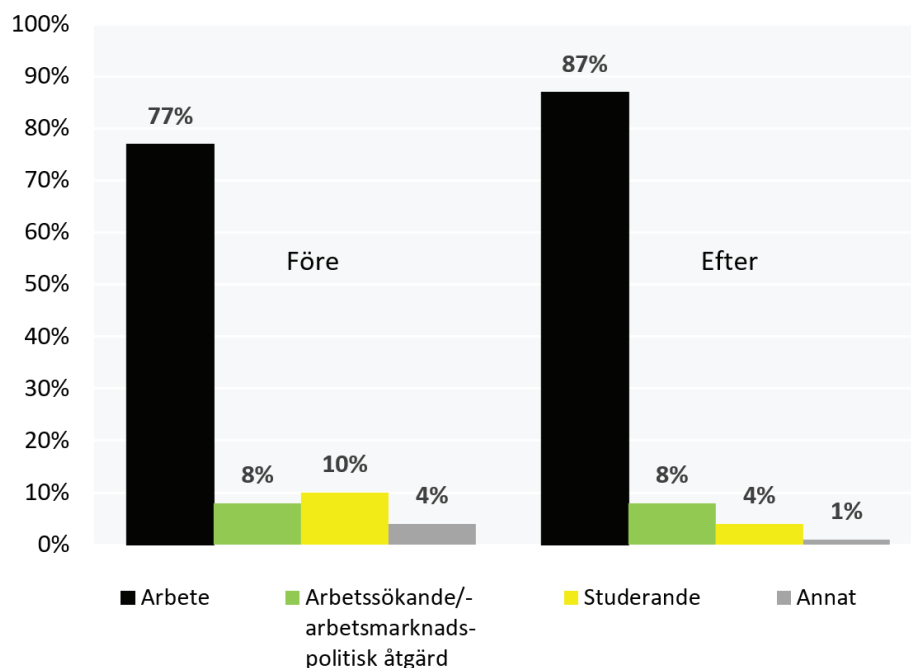
Av dem som tog en examen från en yrkeshögskoleutbildning 2019 var 87 procent i arbete 2020.¹ Det är en minskning med sex procentenheter jämfört med förra mätningen som avsåg examinerade 2018. Nedgången har skett brett inom de flesta utbildningsområdena och coronapandemin har sannolikt haft en avgörande effekt, vilket syns extra tydligt inom de utbildningsområden som har haft en direkt koppling till försämrade arbetsmarknad i pandemins spår. Se mer om resultaten per utbildningsområde i kapitel 5.

Andelen som hade ett arbete innan utbildningen var på samma nivå som förra året (77 procent). Även andelen arbetssökande, studerande och de som hade annan sysselsättning innan utbildningen var på samma nivå som 2019.

Efter utbildningen hade en större andel av de examinerade arbete jämfört med före utbildningen, samtidigt som andelen studerande och "annat" minskade. Andelen arbetssökande var dock på samma nivå före och efter utbildningen (åtta procent).

1. Av de examinerade 2019 var 84 procent anställda och 4 procent egenföretagare året efter examen. Andelen egenföretagare var densamma som föregående år, medan andelen anställda gick ner fem procentenheter. Högst andel egenföretagare fanns inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (17 procent).

Diagram 1. Sysselsättning före och efter utbildningen, år 2020

Även om den totala andelen arbetssökande var lika stor före som efter utbildningen var det större skillnader på individnivå. Av de som uppgav att de var arbetssökande eller i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd innan utbildningen var 24 procent det även efter utbildningen. Motsvarande andel 2019 var 15 procent.

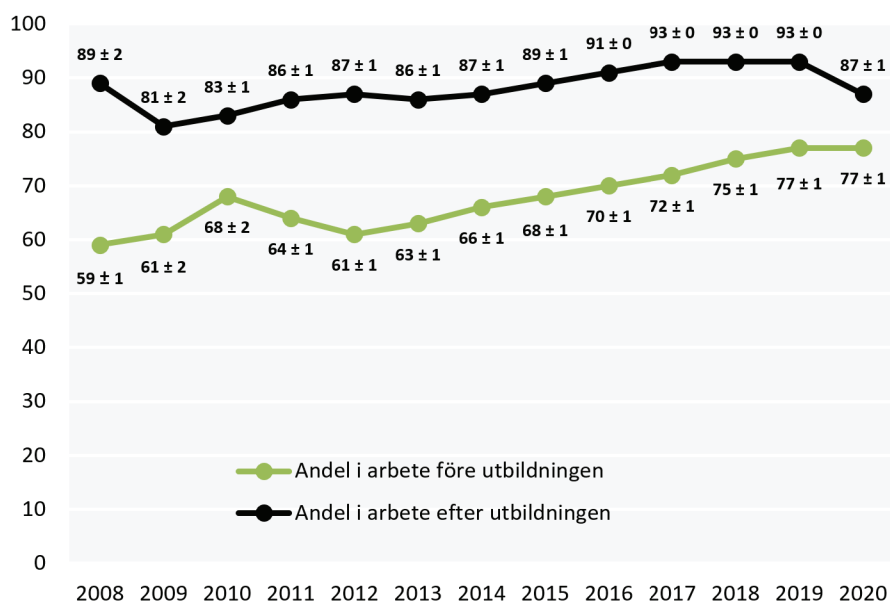
Av de som var arbetssökande innan utbildningen hade 65 procent ett arbete efter utbildningen. Motsvarande andel för 2019 var 79 procent.

2.1. Majoriteten har arbete efter examen men andelen har minskat

Andelen som hade arbete året efter examen minskade från 93 procent till 87 procent mellan åren 2019 och 2020. Historiskt har andelen som hade arbete året efter examen varit över 90 procent sedan 2016.

Av de som examinerades från en yrkeshögskoleutbildning 2019 var 77 procent i arbete innan de påbörjade utbildningen, vilket är detsamma som föregående år. Andelen ökade från 61 procent till 77 procent mellan 2012 och 2019. Anledningarna till att personer väljer att påbörja en utbildning trots att man redan har arbete kan vara flera, till exempel att man vill byta arbete eller vidareutveckla sig inom sitt område.

Diagram 2. Andel i arbete före och efter utbildningen, 2008–2020

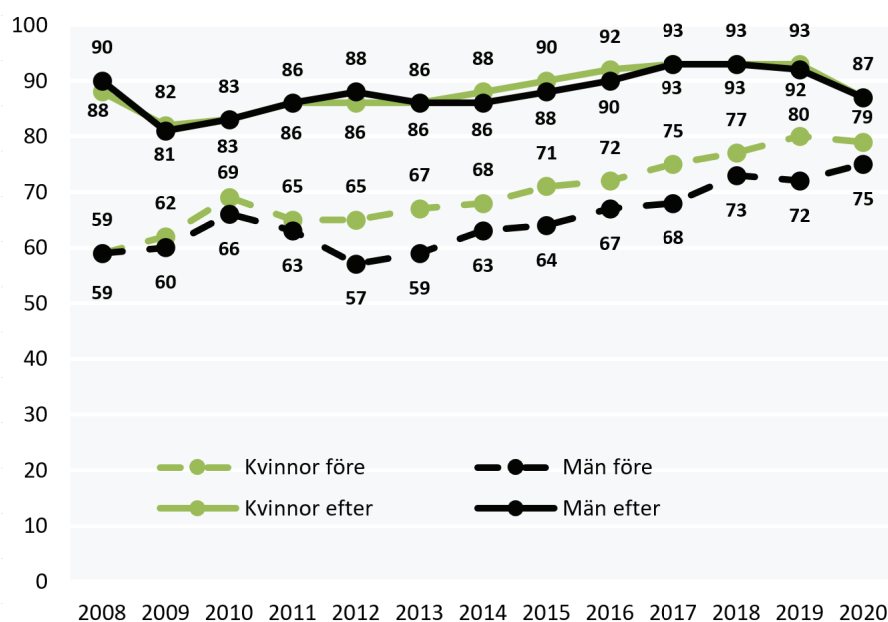

2.2. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda

År 2020 minskade andelen i arbete efter utbildningen för både kvinnor och män till 87 procent. Generellt har kvinnor i högre grad haft arbete före utbildningen, men efter examen har skillnaderna jämnats ut, så även i år. Det har inte funnits några statistiskt säkerställda skillnader mellan könen vad gäller andel i arbete efter utbildningen sedan 2008.

Andelen bland kvinnorna som hade arbete före utbildningen var 79 procent, vilket är i nivå med 2019. För männen var andelen i arbete före utbildningen 75 procent, vilket är tre procentenheter högre än 2019.

Diagram 3. Andel i arbete före och efter utbildningen uppdelat på kön, 2008–2020

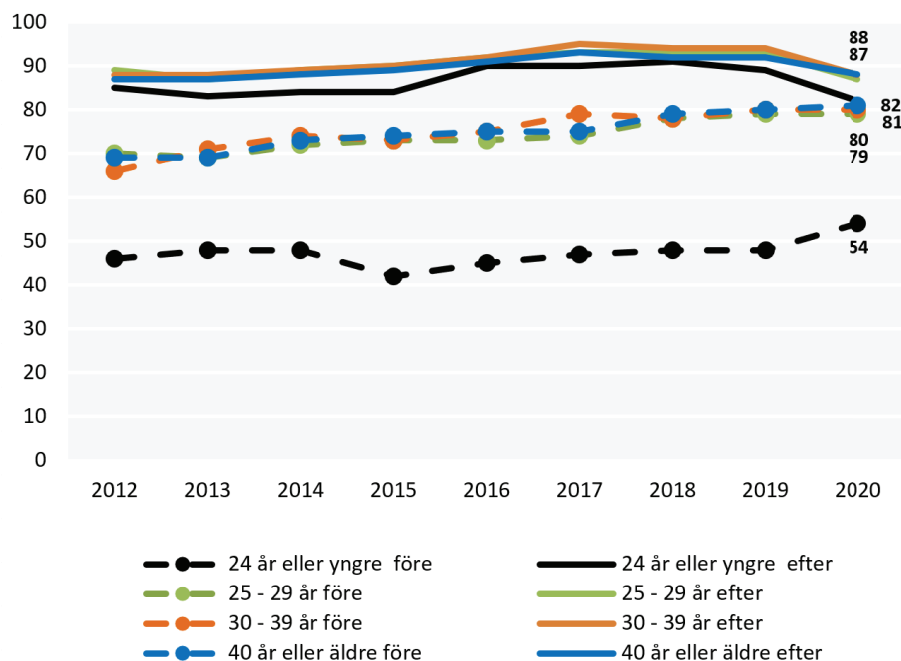
De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter, de senaste tio åren max ± 1 procentenheter.

Andelen i arbete före utbildningen var på samma nivå som förra året för samtliga åldersgrupper. I den yngsta åldersgruppen (24 år eller yngre) var en markant lägre andel i arbete före utbildningen än de övriga åldersgrupperna, vilket det även har varit tidigare år. Detta beror troligen på att de inte har haft lika mycket tid att etablera sig på arbetsmarknaden som övriga åldersgrupper.

Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var störst för den yngsta åldersgruppen (24 år eller yngre), 28 procentenheter jämfört med 7–8 procentenheter för de övriga åldersgrupperna.

Inom samtliga fyra åldersgrupper har andelen i arbete efter utbildning minskat år 2020. Den yngsta åldersgruppen hade en lägre andel i arbete efter utbildningen än övriga åldersgrupper (82 procent jämfört med 87–88 procent). En möjlig förklaring skulle kunna vara att coronapandemin har slagit hårdast mot de demografiska grupper som sedan tidigare har varit minst etablerade på arbetsmarknaden, som till exempel unga.

Diagram 4. Andel i arbete före och efter utbildningen uppdelat på ålder, 2012–2020

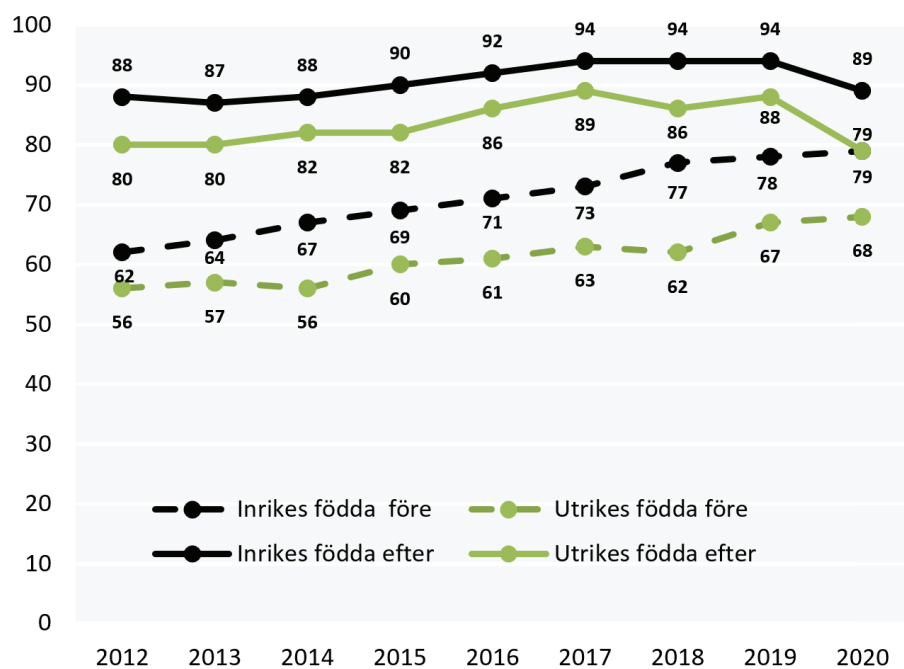

De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter.

Inrikes födda hade i högre grad ett arbete både före och efter utbildningen jämfört med utrikes födda. År 2020 var andelen i arbete efter utbildningen 89 procent bland inrikes födda och 79 procent bland utrikes födda. Jämfört med 2019 har andel i arbete efter utbildningen minskat mer för utrikes födda jämfört med inrikes födda.

De utrikes födda hade en lägre andel i arbete innan utbildningen (det vill säga en lägre andel med arbetsmarknadsanknytning). Coronapandemin har i större utsträckning påverkat de som stått längre ifrån arbetsmarknaden. Som grupp kan det därmed vara en förklaring till varför andelen i arbete minskat mer för utrikes födda än för inrikes födda.

Diagram 5. Andel i arbete före och efter utbildningen, inrikes- och utrikes födda, 2012–2020

De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter

2.3. Skillnader och förändringar inom utbildningsområden

Det var större spridning vad gäller andel i arbete i årets undersökning jämfört med föregående år. Flera utbildningsområden har klarat sig relativt bra trots coronapandemin. De fyra områden som hade en högre andel i arbete efter examen än totalen var: Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske. Inom dessa områden var andelen i arbete över 90 procent (mellan 90–93 procent) jämfört med det totala resultatet som var 87 procent.

Samtidigt var det vissa områden som hade sämre resultat än totalen. Hotell, restaurang och turism, Pedagogik och undervisning samt Kultur, media och design hade alla en andel i arbete som var lägre än det totala resultatet, andelarna varierade mellan 74–79 procent. Hotell, restaurang och turism samt Pedagogik och undervisning hade dessutom en minskning vad gäller andel i arbete med 17 respektive 16 procentenheter jämfört med 2019.

Jämfört med 2019 har hälften av utbildningsområdena haft en minskning av andelen i arbete. Inom de stora utbildningsområdena var det endast Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som inte hade en minskning vad gäller andel i arbete efter utbildningen.

För mer utförlig beskrivning av resultaten per utbildningsområde, se kapitel 5.

Diagram 6. Andel i arbete efter utbildningen i stora utbildningsområden, 2020

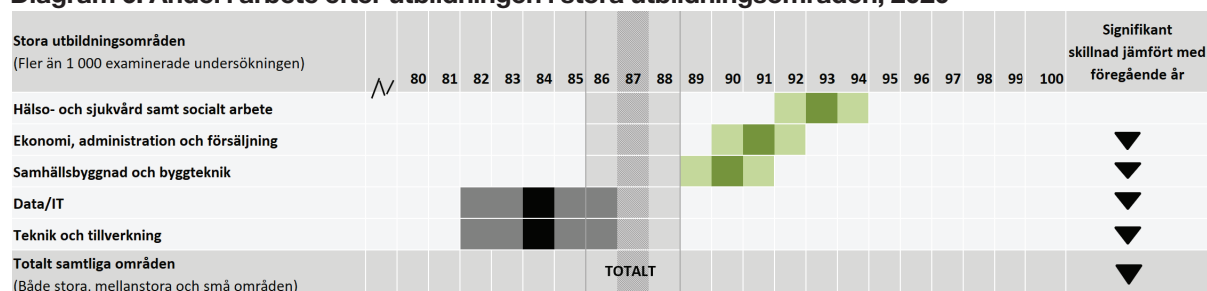
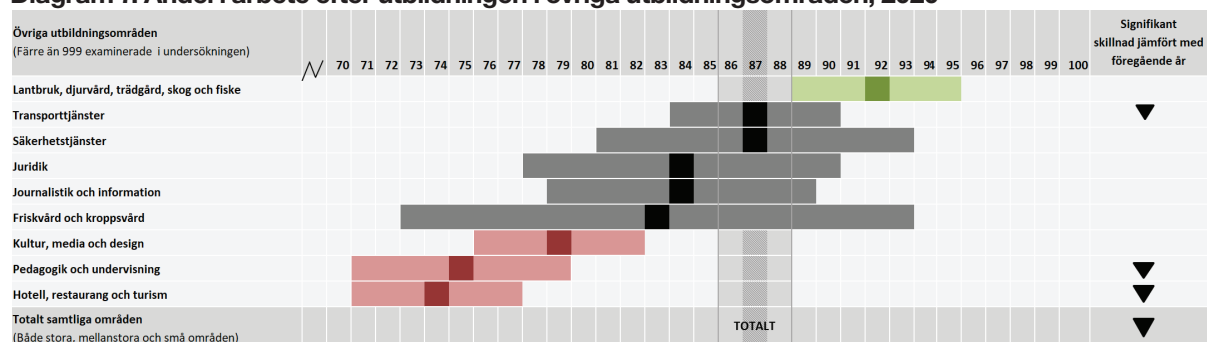

Diagram 7. Andel i arbete efter utbildningen i övriga utbildningsområden, 2020

Störst skillnad mellan andelen i arbete före och efter utbildningen hade Data/IT, Kultur, media och design, samt Teknik och tillverkning. Inom dessa områden ökade andelen med 15–19 procentenheter efter utbildningen jämfört med före utbildningen. Inom Hotell, restaurang och turism var det däremot en lägre andel som hade arbete efter utbildningen än före utbildningen. Detta beror sannolikt på försämrade förutsättningar på arbetsmarknaden till följd av coronapandemin, något som har drabbat branschen hårt.

2.4. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda inom områden

Totalt var det ingen skillnad mellan könen vad gäller andel i arbete efter examen 2020. Det fanns dock vissa skillnader mellan könen inom de olika utbildningsområdena. Inom Pedagogik och undervisning, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik fanns en statistiskt säkerställd skillnad mellan könen. Inom samtliga tre områden hade männen en högre andel i arbete efter utbildningen än kvinnorna (6–18 procentenheters skillnad). På övergripande nivå fanns det ingen skillnad i andel i arbete efter examen år 2020 mellan åldersgrupperna 29 år eller yngre och 30 år eller äldre.

Totalt sett var andelen i arbete efter examen högre bland inrikes födda (89 procent) jämfört med utrikes födda (79 procent) 2020. Andelen har minskat för båda grupperna jämfört med förra årets undersökning. För inrikes födda minskade andelen med fem procentenheter och för utrikes födda minskade andelen med nio procentenheter. Utrikes födda hade redan tidigare en lägre andel än inrikes födda, vilket tyder på att gruppen utrikes födda påverkats i större utsträckning än inrikes födda av coronapandemin.

Det fanns även skillnader i andel i arbete mellan inrikes- och utrikesfödda inom hälften av utbildningsområdena, där hade inrikes födda en högre andel i arbete. Inom alla stora utbildningsområden fanns en skillnad vad gäller andel i arbete efter utbildningen mellan inrikes- och utrikesfödda. Därtill hade Pedagogik och undervisning samt Transporttjänster en skillnad mellan grupperna.

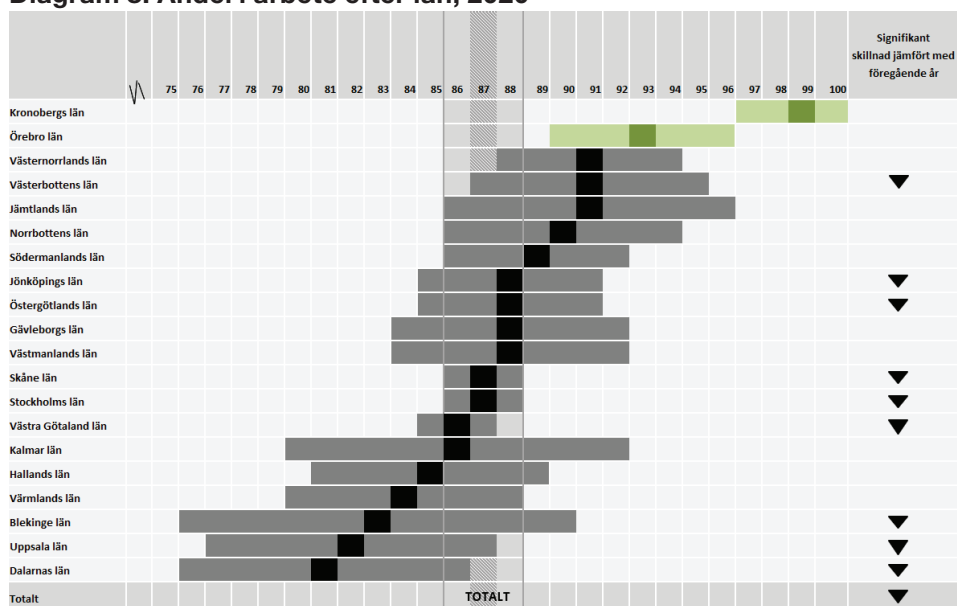
2.5. Resultat per region och län

En minskning vad gäller andelen i arbete året efter examen har skett inom flera län. År 2020 hade 9 av 21 län² en minskning vad gäller andelen i arbete efter examen. Alla tre storstadsregionerna hade en minskning jämfört med 2019.

Två län hade en högre andel examinerade i arbete året efter examen jämfört med det totala resultatet. Det var Kronobergs län samt Örebro län (99 respektive 93 procent), vilket kan jämföras med det totala resultatet som var 87 procent. Dessa län har historiskt haft höga andelar i arbete efter utbildningen. Här bör man dock vara aktsam vid jämförelser mellan län, bland annat på grund av att länen skiljer sig åt vad gäller exempelvis utbildningsutbud och arbetsmarknader, vilket påverkar förutsättningarna för andel i arbete.

2. Region avser den region där studierna bedrevs. Regionerna delas in utifrån NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) som är en regionindelning som används inom EU för statistikredovisning. I rapporten redovisas regionerna efter NUTS2 där Sverige delas in i tre regioner; Östra Sverige, Södra Sverige och Norra Sverige. För mer information, se www.scb.se.

Diagram 8. Andel i arbete efter län, 2020

Östra Sverige

Drygt 6 000 personer examinerades från utbildningar som bedrevs i regionen Östra Sverige under 2019. Dessa utgjorde drygt 40 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

I Östra Sverige ingår regionerna:

- Stockholm
- Södermanland
- Uppsala
- Västmanland
- Örebro
- Östergötland

Resultatet för Östra Sverige var på samma nivå som det totala resultatet gällande andel i arbete efter examen, 87 procent. Örebro län hade en högre andel i arbete jämfört med det totala resultatet för regionen (93 procent). Stockholms län, Uppsalas län och Östergötlands län har haft en minskning vad gäller andel i arbete jämfört med förra året.

Det fanns inga skillnader i andel i arbete efter examen mellan utbildningsområdena i Östra Sverige och de totala resultaten för utbildningsområdena.

Södra Sverige

I Södra Sverige ingick drygt 6 400 examinerade, vilket motsvarar 56 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

I Södra Sverige ingår regionerna:

- Blekinge
- Gotland
- Halland
- Jönköping
- Kalmar
- Kronoberg
- Skåne
- Västra Götaland

Resultatet för regionen Södra Sverige var på samma nivå som det totala resultatet gällande andel i arbete efter examen, 87 procent. Kronobergs län hade ett högre resultat än övriga län. Kronobergs län har en övervägande andel av sina utbildningar inom

utbildningsområdet Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Det fanns inga skillnader i andel i arbete efter examen mellan de aktuella utbildningsområdena i Södra Sverige och de totala resultaten för utbildningsområdena.

Norra Sverige

I Norra Sverige ingick drygt 1 800 examinerade vilket motsvarar 13 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

I Norra Sverige ingår regionerna:

- Dalarna
- Gävleborg
- Jämtland
- Norrbotten
- Värmland
- Västerbotten
- Västernorrland

Resultatet för regionen var på samma nivå som det totala resultatet när det gäller andel i arbete, 88 procent.

I regionen Norra Sverige var andel i arbete efter examen högre inom området Ekonomi, administration och försäljning än det totala resultatet för utbildningsområdet, 95 procent i Norra Sverige jämfört med 91 procent totalt.

2.6. Över hälften har jobb där de gjort LIA och fler har gått tillbaka till tidigare arbetsgivare

Lärande i arbete (LIA) är en viktig del av arbetslivets medverkan inom yrkeshögskoleutbildningarna. Under LIA-perioderna ska den studerande under handledning på en arbetsplats tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa sina kunskaper i en verklig arbetsmiljö.

Drygt hälften (55 procent) av de examinerade som hade arbete året efter examen hade arbete hos en arbetsgivare där de genomfört LIA, vilket var i samma nivå som 2019.

I spåren av coronapandemin har vissa utbildningar under 2020 haft problem med att genomföra LIA då det bland annat har varit svårt att hitta arbetsgivare som vill ta emot studerande för LIA-perioder när situationen för många företag har varit pressad, och dessutom distansarbete har varit vanligare. En ansträngd arbetsmarknad kan därmed ha påverkat möjligheterna att bedriva LIA på samma sätt som innan. De som ingick i 2020 års undersökning examinerades under 2019, det vill säga innan coronapandemin och har därmed inte påverkats av detta. Det finns emellertid risk att detta kan påverka resultaten i nästa års undersökning, vilket innebär att det finns en risk att detta mått kan komma att sjunka. Om färre får jobb där de genomfört LIA skulle det i sin tur kunna påverka andel i arbete i nästa års undersökning.

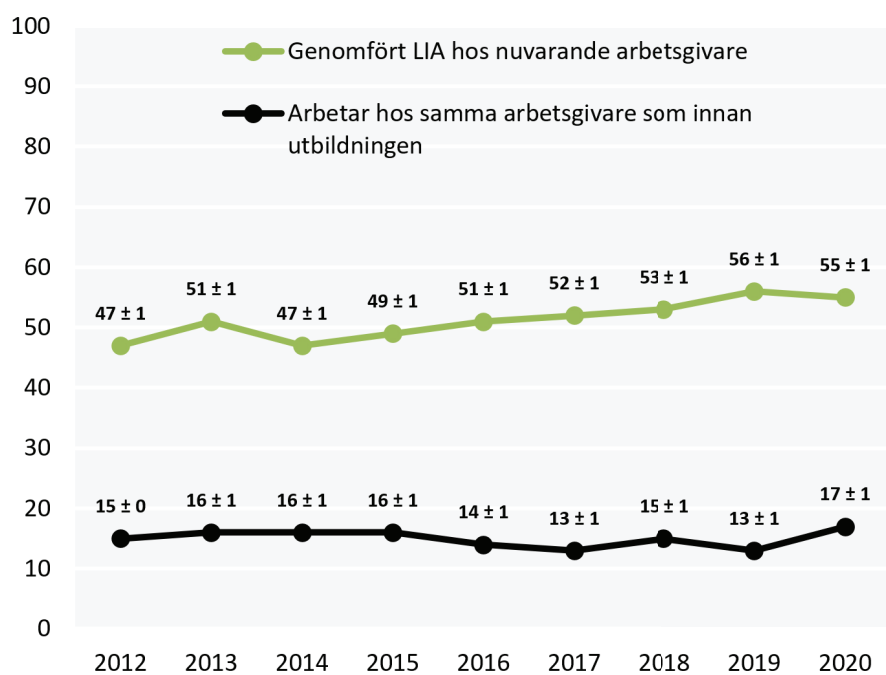
Det fanns vissa skillnader mellan utbildningsområdena. Teknik och tillverkning samt Transporttjänster hade en högre andel som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare jämfört med det totala resultatet, 62 procent respektive 70 procent jämfört med

det totala resultatet som var 55 procent. För Transporttjänster har andelen varit högre ända sedan 2012. Lägst andel som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare fanns inom Säkerhetstjänster, Journalistik och information, samt Hotell, restaurang och turism, där varierade andelen mellan 28 och 42 procent.

Män hade i högre utsträckning ett arbete hos en arbetsgivare som de genomfört LIA hos, 59 procent jämfört med kvinnor där andelen var 51 procent. Likaså hade inrikes födda en högre andel än utrikes födda, 56 procent jämfört med 49 procent.

De examinerade tillfrågades även om de efter utbildningen arbetade hos samma arbetsgivare som innan utbildningen. Totalt gick 17 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen, vilket är högre än 2019, då andelen var 13 procent. Högst andel fanns, precis som tidigare år, inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (38 procent) och Säkerhetstjänster (37 procent). Lägst andel hade Data/IT, Kultur, media och design samt Ekonomi, administration och försäljning med 8–9 procent.

Diagram 9. Examinerade som genomförde någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare respektive arbetar hos samma arbetsgivare som innan utbildningen, 2012–2020

2.7. Färre i arbete ett år efter examen jämfört med sex månader

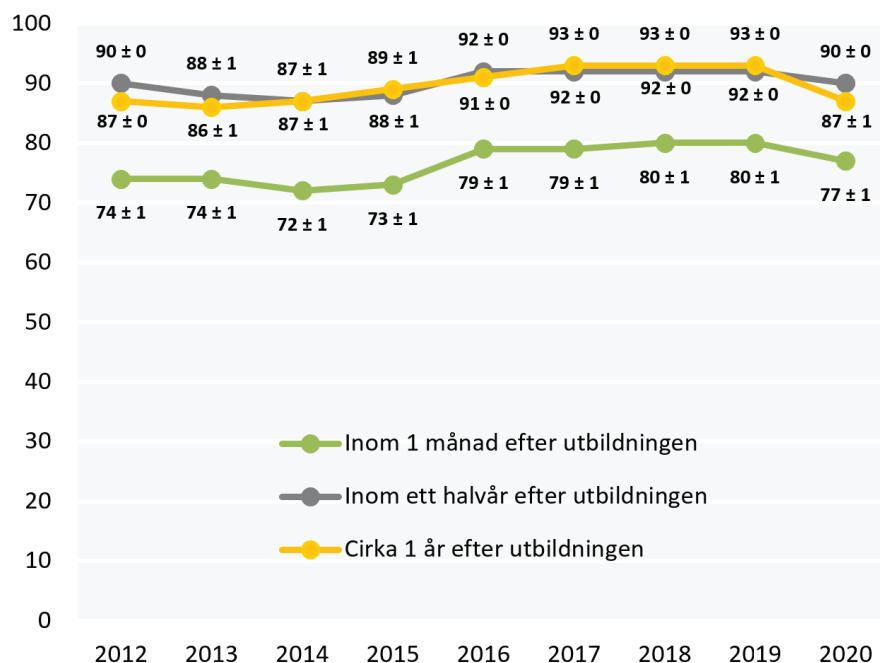
Utöver att andel examinerade i arbete året efter examen var något lägre 2020 än föregående år, fanns det även skillnader i hur andelen i arbete förändrades med tiden efter examen. Inom en månad efter examen hade 77 procent ett arbete år 2020 (jämfört med 80 procent 2019). Inom ett halvår hade sedan 90 procent ett arbete (jämfört med 92 procent 2019). I årets undersökning sjönk sedan andelen i arbetet vid undersökningens måttillfälle (cirka ett år efter examen) jämfört med ett halvår efter examen, från 90 procent till 87 procent. Förra året fortsatte andelen att öka från 92 till 93 procent mellan dessa tidpunkter. Minskningen i årets undersökning var sannolikt en effekt av coronapandemin eftersom (för majoriteten av de examinerade) hade konsekvenserna av pandemin inte hunnit bli märkbara ett halvår efter deras examen. Vid måttillfället i augusti-oktober hade däremot konsekvenserna av coronapandemin hunnit slå igenom.

Denna nedgång var störst för den yngsta åldersgruppen, 24 år och yngre, där andelen i arbete minskade från 88 procent inom ett halvår efter examen till 82 procent vid undersökningens måttillfälle (cirka ett år efter examen). Det i sin tur skulle kunna bero på att yngre individer inte hunnit bli lika etablerade på arbetsmarknaden och därmed hade svårare att behålla arbetet. I den äldsta åldersgruppen, 40 år och äldre, fanns däremot ingen sådan effekt. Där var andelen 88 procent både ett halvår efter examen och vid måttillfället. Störst nedgång vad gäller andel i arbete vid undersökningens måttillfälle (cirka ett år efter examen) jämfört med inom ett halvår efter examen

3. "Året efter examen" är undersökningens måttillfälle som var i augusti-oktober 2020. Av de examinerade 2019 som ingick i undersökningen tog 66 procent sin examen i maj-juni, 14 procent i december och resterande var spridda över året. För de som tog examen tidigt eller sent under 2019 kan de ha gått längre respektive kortare tid än ett år vid undersökningens måttillfälle.

hade Hotell, restaurang och turism. Där skedde en minskning av andelen i arbete med 13 procentenheter. De fem stora utbildningsområdena⁴ hade en nedgång med 0–4 procentenheter.

Diagram 10. Andel i arbete inom en månad efter utbildningen, inom ett

Andelen som fick ett arbete efter examen men som sedan var arbetslös vid undersökningens mätillfälle (cirka ett år efter examen) var högre jämfört med 2019. Av de som hade fått ett arbete inom 6 månader efter examen, var det fyra procent som sedan hade blivit arbetssökande vid mätillfället (cirka ett år efter examen), vilket kan jämföras med endast två procent 2019.

Skillnaden jämfört med 2019 var ännu större för dem som fick sitt arbete en längre tid efter examen. Av de som hade fått ett arbete

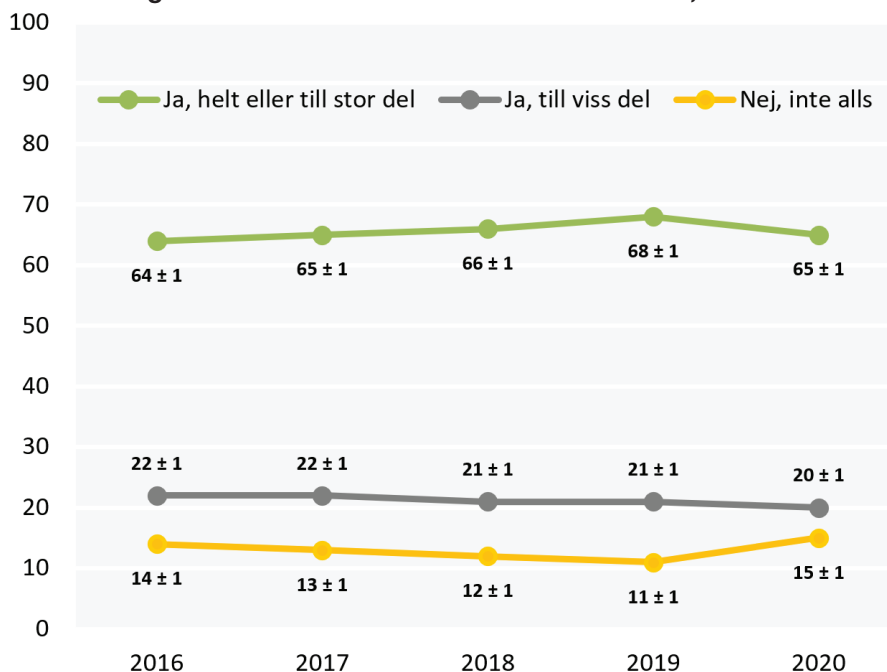
4. De fem stora utbildningsområdena är: Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning

mer än 6 månader efter examen var 15 procent arbetssökande vid mättillfället, jämfört med 6 procent 2019.

2.8. Merparten anser att utbildningen var en förutsättning för att få arbete

Merparten av de examinerade som hade arbete efter utbildningen (85 procent) ansåg att utbildningen åtminstone till viss del⁵ var en förutsättning för att få sitt arbete. Det var 65 procent som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få ett arbete, 20 procent uppgav till viss del och 15 procent uppgav att utbildningen inte alls var en förutsättning för att få ett arbete.

Diagram 11. Andel i arbete som ansåg att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete, 2016–2020

5. Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del"

Inom tre av utbildningsområdena var andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet högre än det totala resultatet. Det var inom Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning samt Transporttjänster, där andelarna varierade mellan 71 och 73 procent.

Inom flera områden var det en lägre andel som uppgav att utbildningen helt eller till största delen var en förutsättning för att få arbetet jämfört med det totala resultatet. Lägst andel fanns inom Hotell, restaurang och turism samt Säkerhetstjänster där andelarna var 30 respektive 34 procent. Inom dessa områden uppgav även drygt en tredjedel av de examinerade att deras utbildning inte alls var en förutsättning för att få arbetet. Både Hotell, restaurang och turism samt Säkerhetstjänster hade en låg överensstämmelse mellan de examinerades utbildning och arbete vilket skulle kunnat påverka dessa resultat. Värt att notera är även att Säkerhetstjänster är ett litet område där varje enskild examinerad har en stor påverkan på resultaten som också kan variera mer mellan åren.

Det fanns inga skillnader mellan könen eller mellan inrikes- och utrikes födda vad gäller andelen som ansåg att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få det aktuella arbetet.

Bland de som var 40 år eller äldre uppgav 21 procent att utbildningen inte alls var en förutsättning för arbetet, vilket var högre jämfört med övriga åldersgrupper där motsvande andel varierade mellan 12 och 14 procent. En anledning kan vara att de examinerade som var 40 år och äldre i större utsträckning var kvar hos samma arbetsgivare som innan utbildningen.

2.9. Majoriteten använder sig av det de lärt sig under utbildningen

Majoriteten av de examinerade som hade arbete uppgav att det åtminstone till viss del⁶ använde sig av det de lärt sig på utbildningen i sitt arbete, 89 procent varav 51 procent helt eller i stor utsträckning och 38 procent till viss del. Det var 9 procent som uppgav att de inte alls använde sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet, vilket är en högre andel än 2019 då motsvarande andel var 6 procent.

Inom Friskvård och kroppsvård, Hotell, restaurang och turism samt Säkerhetstjänster uppgav en högre andel att de inte alls använde det de lärt sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete jämfört med det totala resultatet. Andelarna för dessa områden varierade mellan 21 och 33 procent, vilket är högre än det totala resultatet som var 9 procent.

Andelen som uppgav att de helt eller till största delen använde sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet var högre bland kvinnor än bland män, 52 procent jämfört med 49 procent. Det fanns få skillnader vad gäller de olika åldersgrupperna. Andelen som uppgav att de helt eller till största delen använde sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet skiljde sig inte heller mellan inrikes- och utrikes födda.

2.10. Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning

Av de examinerade som hade arbete året efter examen uppgav 67 procent att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter eftersom utbildning, vilket var lägre än 2019 då 71 procent hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Det fanns en variation mellan områdena. Inom Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik uppgav en högre andel att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen jämfört med det totala resultatet. Inom dessa områden varierade andelen mellan 70–74 procent jämfört med 67 procent totalt. Inom Hotell, restaurang och turism samt inom Pedagogik och undervisning uppgav en högre andel att de hade fått mindre kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen jämfört med totalen (7 respektive 5 procent jämfört med 2 procent totalt).

Män uppgav i högre grad än kvinnor att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen, 73 procent jämfört med 63 procent. Likaså inrikes födda jämfört med utrikes födda, 68 procent jämfört med 61 procent. Inom åldersgruppen 29 år eller yngre uppgav de i högre grad att de fått mer kvalificerade arbetsuppgifter jämfört med dem som var 30 år eller äldre, 74 procent jämfört med 63 procent.

6. Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

Tabell 1. Andel i arbete som uppgav att de hade mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildningen 2013 - 2020*

Utbildningsområde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stora områden								
Data/IT	78 ± 4	59 ± 3	71 ± 3	69 ± 3	72 ± 3	73 ± 3	71 ± 3	74 ± 3
Ekonomi, administration och försäljning	72 ± 1	67 ± 1	72 ± 1	71 ± 1	72 ± 2	74 ± 1	73 ± 1	70 ± 1
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	58 ± 2	56 ± 2	56 ± 2	64 ± 2	64 ± 2	59 ± 2	66 ± 2	59 ± 2
Samhällsbyggnad och byggteknik	75 ± 3	70 ± 2	73 ± 2	74 ± 2	75 ± 2	77 ± 2	78 ± 2	72 ± 2
Teknik och tillverkning	69 ± 2	60 ± 2	65 ± 2	68 ± 2	70 ± 2	72 ± 2	75 ± 3	69 ± 3
Övriga områden								
Friskvård och kroppsvård	72 ± 7	61 ± 8	68 ± 8	63 ± 8	48 ± 11	70 ± 10	..	45 ± 14
Hotell, restaurang och turism	66 ± 3	62 ± 4	65 ± 4	65 ± 4	69 ± 4	68 ± 4	67 ± 5	60 ± 5
Journalistik och information	70 ± 11	68 ± 12	70 ± 9	61 ± 9	55 ± 7	84 ± 6	77 ± 6	66 ± 7
Juridik	78 ± 9	74 ± 10	75 ± 8	84 ± 7	87 ± 6	68 ± 7	76 ± 7	72 ± 9
Kultur, media och design	71 ± 4	60 ± 4	67 ± 5	71 ± 4	73 ± 4	68 ± 4	73 ± 5	70 ± 4
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	50 ± 4	46 ± 4	54 ± 4	56 ± 5	57 ± 5	55 ± 5	56 ± 5	58 ± 5
Pedagogik och undervisning	62 ± 6	72 ± 7	59 ± 6	56 ± 7	71 ± 8	69 ± 6	60 ± 9	51 ± 5
Säkerhetstjänster	52 ± 9	48 ± 9	..	35 ± 9	59 ± 7	62 ± 6	71 ± 11	56 ± 9
Transporttjänster	72 ± 3	69 ± 3	65 ± 5	73 ± 4	74 ± 4	76 ± 3	74 ± 3	68 ± 4
Totalt alla utbildningsområden	68 ± 1	63 ± 1	67 ± 1	68 ± 1	70 ± 1	70 ± 1	71 ± 1	67 ± 1

*Angivna år avser åren efter studerandes examen

3

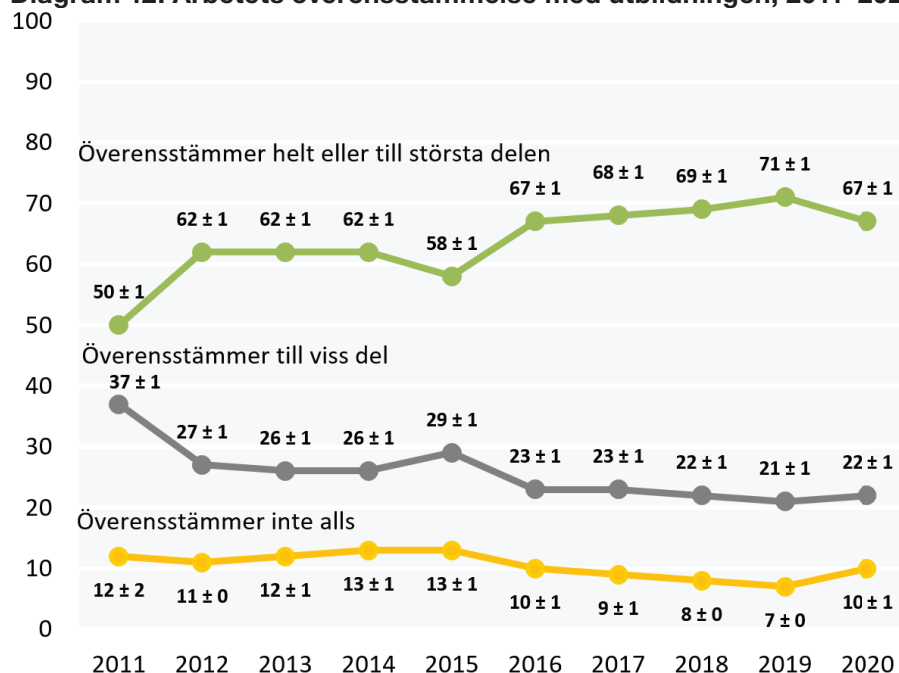
3. Lägre andel i jobb som överensstämmer med utbildningen

Andelen examinerade som uppgav att de året efter examen hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen var 67 procent i 2020 års undersökning. Det var en minskning jämfört med 2019 (71 procent). Därtill var det 22 procent som uppgav att de hade ett arbete som överensstämde till viss del, vilket var i nivå med 2019. Av de examinerade var det även 10 procent som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen, vilket är en ökning jämfört med 2019 då andelen var 7 procent.

Om man slår ihop svarsalternativen ”helt eller till största delen” och ”till viss del”, var andelen vars arbete överensstämde med utbildningen åtminstone till viss del 89 procent 2020. Även det är en minskning jämfört med 2019.

Överstämelsen har varierat över tid. Överensstämmelsen minskade 2020, men jämfört med 2011 så har andelen examinerade som uppgav att de året efter examen hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen ökat, från 50 procent till 67 procent. Andelen examinerade som uppgav ”till viss del” har däremot minskat under samma period, från 37 procent till 22 procent. Andelen examinerade som uppgav ”inte alls” har varierat mellan 7–13 procent under perioden 2011–2020.

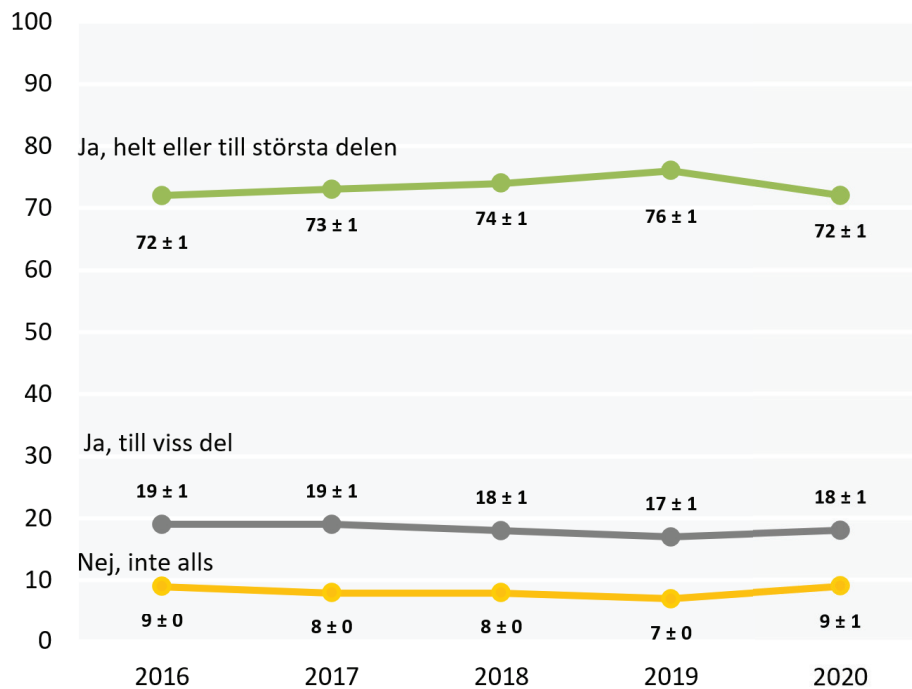
Diagram 12. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2011–2020

Bland dem som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen var den främsta orsaken att det var svårt att få ett jobb överhuvudtaget. Detta har även tidigare år uppgetts vara en av de huvudsakliga anledningarna till varför vissa av de examinerade har ett arbete som inte alls överensstämmer med utbildningen. År 2020 var det dock en högre andel som angav detta svarsalternativ, 41 procent jämfört med 29 procent 2019.

Utöver frågan om överensstämmelse ställdes även frågan om de examinerade arbetade inom något område som utbildningen var riktad mot (det vill säga inte frågan om arbetets överensstämmelse med utbildningen). Det var 72 procent som uppgav att de 2020 helt eller till största delen arbetade inom något område som utbildningen var riktad mot, vilket var lägre än 2019 (76 procent).

Diagram 13. Examinerade som arbetade inom något område som utbildningen var riktad mot, 2016–2020

Andelen som uppgav att de "helt eller till största delen" arbetade inom något område utbildningen var riktad mot (72 procent) var högre än andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen (67 procent). Skillnaden skulle kunna bero på att de examinerade till exempel arbetade inom något område som utbildningen var riktad mot men att arbetsuppgifterna inte överensstämde med utbildningen.

3.1. Skillnader och förändringar inom områden

Det fanns en spridning mellan utbildningsområdena vad gäller andelen vars arbete helt eller till största delen överensstämde med utbildningen. Det var tre områden som hade en högre andel än totalen; Ekonomi, administration och försäljning, Data/IT samt Transporttjänster. Där varierade andelen mellan 73 och 75 procent jämfört med 67 procent för totalen.

Vissa områden hade istället ett lägre resultat än totalen, till exempel Hotell, restaurang och turism där andelen vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var 37 procent. Därtill hade flera av de minsta utbildningsområdena, en lägre andel än det totala resultatet. Där varierade andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen mellan 36 och 59 procent jämfört med 67 procent för totalen.

Inom fem utbildningsområden hade andelen examinerade som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen minskat jämfört med 2019. Det var Ekonomi, administration och försäljning, Transporttjänster, Hotell, restaurang och turism, Pedagogik och undervisning samt Säkerhetstjänster. Hotell, restaurang och turism och Säkerhetstjänster hade även 2019 en lägre överensstämmelse än yrkeshögskolan totalt och den minskade överensstämmelsen 2020 har gjort att skillnaden för områdena jämfört med totalen ökat.

Diagram 14. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen i stora utbildningsområden, 2020

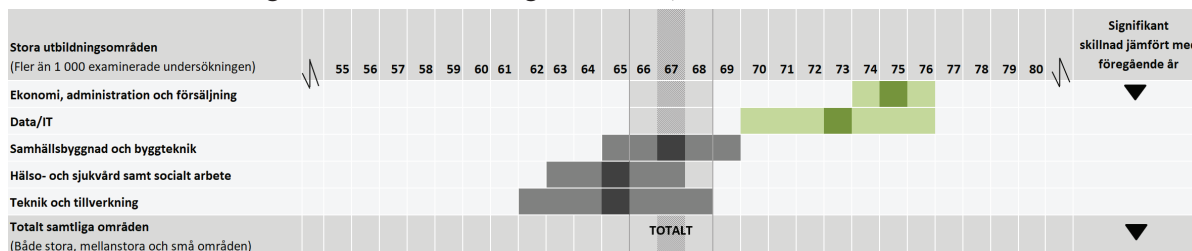
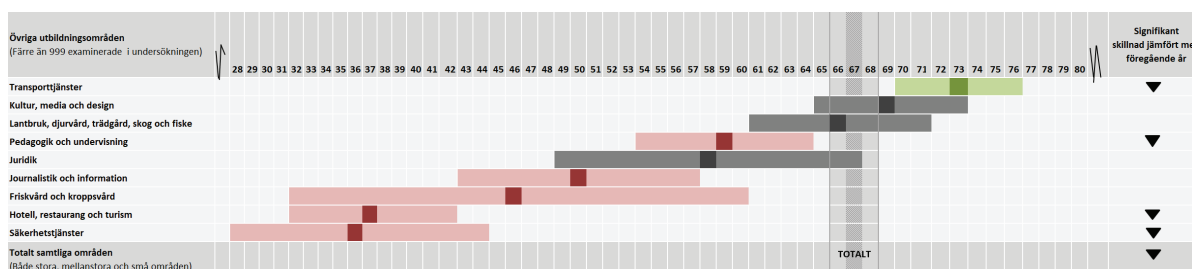

Diagram 15. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen i övriga utbildningsområden, 2020

Observera att diagrammen ovan har olika skalor. I diagrammen redovisas utbildningsområden som har fler än 30 svarande.

Utöver frågan om överensstämmelse ställdes även frågan om de examinerade arbetade inom något område som utbildningen var riktad mot. Inom tre av utbildningsområdena var andelen som uppgav att de helt eller till största delen arbetade inom det område som utbildningen var riktad mot högre jämfört med andelen som svarade att arbetet helt eller till största del överensstämde med utbildningen. Det var inom Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, och Samhällsbyggnad och byggt teknik. Skillnaden var mellan 4–9 procentenheter inom de nämnda områdena. I övriga områden fanns det inga skillnader mellan de två mått som beskriver överensstämmelse mellan arbetet och utbildningens innehåll.

3.2. Skillnader mellan kön, ålder och inrikes- och utrikes födda

Totalt sett fanns det 2020 ingen skillnad mellan män och kvinnor när det gällde arbetets överensstämmelse med utbildningen. Däremot fanns det skillnader mellan könen för vissa utbildningsområden. Om man tittar på de som angav att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen, så hade män en högre andel än kvinnorna inom tre områden: Pedagogik och undervisning, Transporttjänster samt Kultur, media och design. Inom dessa områden hade männen mellan 11 och 24 procentenheter högre andel än kvinnorna. Inom Ekonomi, administration och försäljning var det istället en högre andel kvinnor som angav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, 76 procent jämfört med 68 procent för männen.

Av de som uppgav att de hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen svarade både män och kvinnor att det främst berodde på att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete, 40 procent för kvinnorna och 44 procent för männen. Näst vanligaste svaret bland män var att de saknade den erfarenhet som krävdes (26 procent), medan näst vanligaste svaret bland kvinnor var att deras nuvarande arbete var mer attraktivt (24 procent).

Totalt sett var det inga skillnader mellan åldersgrupperna 29 år eller yngre och 30 år eller äldre vad gäller andelen som uppgav att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen

med utbildningen. Det fanns dock vissa skillnader inom utbildningsområdena. Inom Ekonomi, administration och försäljning uppgav de som var 30 år eller äldre i högre grad att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen än de som var 29 år eller yngre, 77 procent jämfört med 70 procent. Inom Kultur, media och design hade istället den yngre åldersgruppen en högre överensstämmelse än den äldre åldersgruppen, 73 procent jämfört med 61 procent. Även inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen högre för den yngre åldersgruppen jämfört med den äldre åldersgruppen. Där hade 74 procent i den yngre åldersgruppen ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen jämfört med 63 procent för den äldre åldersgruppen. Inom övriga områden fanns det inga skillnader mellan dessa två åldersgrupper.

Inrikes födda uppgav i högre grad att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, 68 procent jämfört 63 procent bland utrikes födda.

3.3. Skillnader i överensstämmelse mellan län

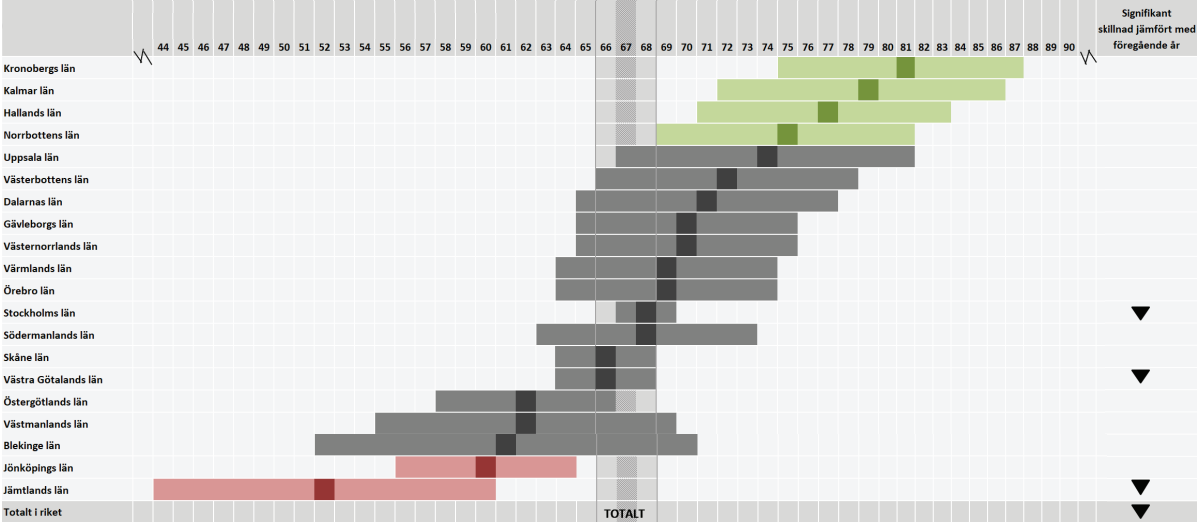
Två län hade lägre resultat än yrkeshögskolan totalt vad gäller andelen vars arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen 2020: Jämtlands län och Jönköpings län. Resultaten för de två länen var 52 respektive 60 procent vilket kan jämföras med det totala resultatet på 67 procent. Jämtlands län hade dessutom en statistiskt säkerställd minskning jämfört med 2019 då resultatet var 74 procent.

Fyra län hade högre resultat jämfört med yrkeshögskolan totalt vad gäller överensstämmelsen 2020: Kronobergs län, Kalmar län, Hallands län samt Norrbottens län. Resultaten för dessa län varierade mellan 75 och 81 procent.

Förutom Jämtlands län hade även Västra Götalands län samt Stockholms län en minskning vad gäller andel som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen 2020.

Man bör dock vara aktsam vid jämförelser mellan län, bland annat på grund av att länen skiljer sig åt vad gäller utbildningsutbud och arbetsmarknad, vilket påverkar förutsättningarna. De län som har en högre andel där arbetet överensstämmer har också generellt en större andel utbildningar inom utbildningsområden med högre överensstämmelse, så som Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Ekonomi, administration och försäljning. Inom storstadsregionerna har det inte skett någon påtaglig förändring av utbildningsutbudet sett till utbildningsområdena jämfört med 2019. Anledningar till att två av dessa län har haft en minskad överensstämmelse är oklart. Möjliga anledningar skulle kunna vara förändringar i utbildningsutbudet på inriktnings- eller utbildningsnivå eller att storstadsregionerna ligger i topp sett till antal sysselsatta i de branscher som i hög grad påverkats av coronapandemin och därmed haft en minskad överensstämmelse trots att det inte skett andra förändringar.

Diagram 16. Andel i arbete som överensstämmer helt eller till största

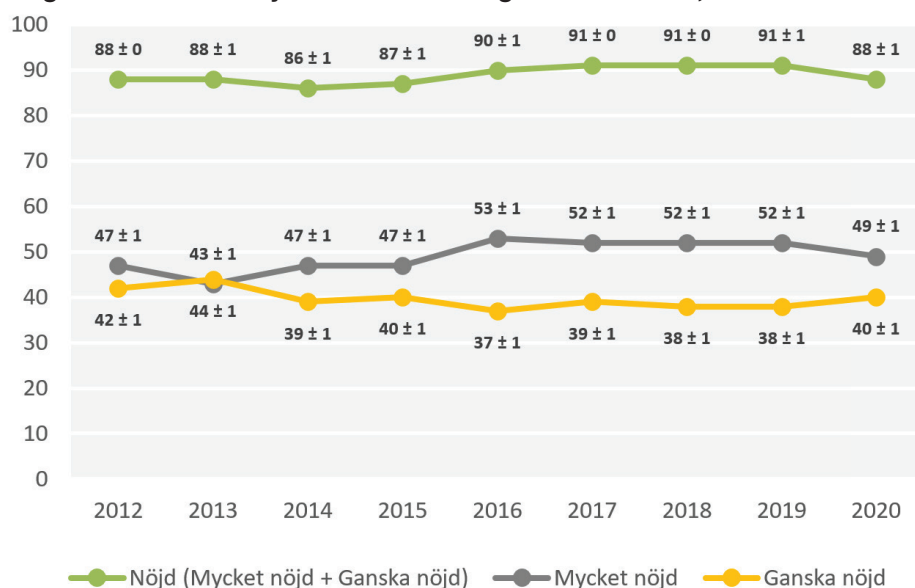

4. Majoriteten har positiva upplevelser av utbildningen

4.1. Majoriteten nöjda med utbildningen som helhet

Majoriteten av de examinerade, 88 procent, var nöjda⁷ med sin utbildning som helhet. Knappt hälften (49 procent) var mycket nöjda medan 40 procent var ganska nöjda med utbildningen. Andelen nöjda minskade jämfört med perioden 2017–2019 då 91 procent var nöjda med sin utbildning men andelen var fortfarande i nivå eller något högre än under perioden 2012–2015.

Diagram 17. Andel nöjda med utbildningen som helhet, 2012–2020

7. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske var nöjdheten högre än det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Andelen nöjda var inom dessa områden mellan 92 och 93 procent. Inom Hotell, restaurang och turism, Pedagogik och undervisning samt Säkerhetstjänster var nöjdheten däremot lägre än det totala resultatet. Inom dessa tre områden varierade andelen nöjda mellan 71 procent och 83 procent. I övriga områden fanns det inga skillnader jämfört med det totala resultatet.

Den största förändringen i examinerades nöjdhet med utbildningen mellan 2019 och 2020 var inom Pedagogik och undervisning och Säkerhetstjänster. Inom dessa två områden minskade nöjdheten med 18 procentenheter vardera. Främst Säkerhetstjänster men även Pedagogik och undervisning är små utbildningsområden där resultaten kan variera mellan åren och både dessa hade också en relativt hög andel nöjda 2019. För de fem stora utbildningsområdena var det enbart Samhällsbyggnad och byggteknik som hade en förändring i nöjdhet mellan 2019 och 2020, där minskade andelen nöjda med 5 procentenheter. Även för Transporttjänster minskade andelen nöjda mellan 2019 och 2020 (6 procentenheter).

Kvinnor var i högre utsträckning nöjda med sin utbildning än män, 90 procent jämfört med 86 procent. Inrikes födda var också nöjda i högre utsträckning än utrikes födda, 89 procent jämfört med 84 procent. Det fanns däremot ingen skillnad i nöjdhet mellan de olika åldersgrupperna.

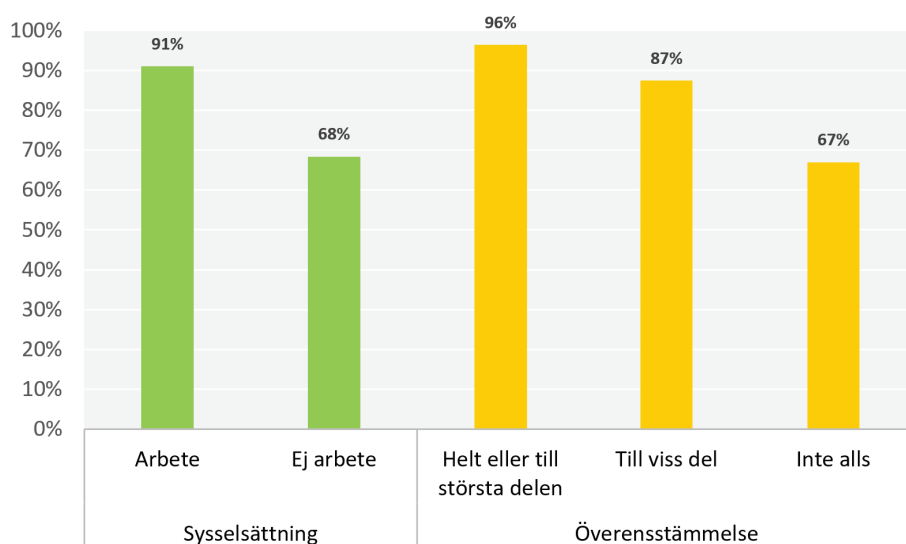
**Tabell 2. Andel som var nöjda med utbildningen som helhet, 2012–2020
(Mycket nöjd + ganska nöjd)**

Utbildningsområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stora områden									
Data/It	90 ± 2	87 ± 2	79 ± 3	84 ± 2	85 ± 2	91 ± 2	89 ± 2	84 ± 2	85 ± 2
Ekonomi, administration och försäljning	89 ± 1	89 ± 1	88 ± 1	89 ± 1	91 ± 1	92 ± 1	93 ± 1	94 ± 1	92 ± 1
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	95 ± 1	94 ± 1	93 ± 1	93 ± 1	94 ± 1	93 ± 1	92 ± 1	93 ± 1	93 ± 1
Samhällsbyggnad och byggteknik	88 ± 2	83 ± 2	81 ± 2	85 ± 2	88 ± 2	90 ± 2	91 ± 1	91 ± 2	86 ± 2
Teknik och tillverkning	85 ± 1	81 ± 2	80 ± 2	81 ± 2	86 ± 2	88 ± 2	89 ± 1	89 ± 2	86 ± 2
Övriga områden									
Friskvård och kroppsvård	87 ± 2	93 ± 4	95 ± 4	90 ± 5	98 ± 2	92 ± 6	96 ± 4	..	86 ± 9
Hotell, restaurang och turism	89 ± 2	91 ± 2	87 ± 2	92 ± 2	91 ± 2	90 ± 2	85 ± 3	86 ± 3	83 ± 3
Journalistik och information	86 ± 5	..	89 ± 9	86 ± 6	83 ± 6	73 ± 6	95 ± 3	91 ± 4	85 ± 5
Juridik	..	97 ± 3	97 ± 4	85 ± 7	98 ± 2	100 ± 0	87 ± 5	83 ± 6	88 ± 6
Kultur, media och design	87 ± 2	87 ± 3	85 ± 3	83 ± 4	87 ± 3	88 ± 3	84 ± 3	86 ± 3	85 ± 2
Lantbruk, djursjukvård, trädgård, skog och fiske	86 ± 2	87 ± 2	95 ± 2	90 ± 2	95 ± 2	96 ± 2	95 ± 2	93 ± 3	93 ± 3
Pedagogik och undervisning	84 ± 3	87 ± 4	89 ± 5	90 ± 3	88 ± 4	97 ± 3	84 ± 4	95 ± 4	77 ± 4
Säkerhetstjänster	62 ± 7	64 ± 8	67 ± 7	68 ± 12	66 ± 9	83 ± 5	82 ± 6	89 ± 8	71 ± 8
Transporttjänster	86 ± 2	88 ± 2	88 ± 2	89 ± 3	94 ± 2	93 ± 2	96 ± 1	91 ± 2	85 ± 3
Totalt alla utbildningsområden	88 ± 0	88 ± 1	86 ± 1	87 ± 1	90 ± 1	91 ± 0	91 ± 0	91 ± 1	88 ± 1

I 2020 års undersökning varierade nöjdheten med utbildningen beroende på om den examinerade hade ett arbete eller inte efter utbildningen, samt om arbetet överensstämde med utbildningen eller inte. Andelen som var nöjda med utbildningen var högre bland de examinerade som hade ett arbete året efter examen jämfört med de som inte hade ett arbete. Bland de examinerade

som hade ett arbete var 91 procent nöjda med utbildningen som helhet medan motsvarande andel bland dem som inte hade ett arbete var 68 procent. De som hade ett arbete som överensstämde med utbildningen var också i större utsträckning nöjda med utbildningen. Bland de examinerade vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var 96 procent nöjda med utbildningen som helhet. Andelen nöjda bland dem som hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var 67 procent, det vill säga i nivå med dem som inte hade något arbete.

Diagram 18. Andel nöjda med utbildningen som helhet efter den examinerade sysselsättning och arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2020

De redovisade procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter

4.2. Majoriteten har lärt sig det de behöver, åtminstone till viss del

De flesta examinerade som hade ett arbete efter utbildningen (90 procent), uppgav att de åtminstone till viss del fått lära sig vad de behövde för att utföra sitt nuvarande arbete.⁸ Drygt hälften (51 procent) tyckte att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behövde medan 39 procent svarade att de i viss utsträckning fått lära sig det de behövde. Detta var i nivå med 2019.

Andelen examinerade som uppgav att de helt eller i stor utsträckning hade lärt sig det de behövde för att utföra sitt nuvarande arbete varierade mellan utbildningsområdena. Inom områdena Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Transporttjänster var andelen högre än den totala andelen på 51 procent. Inom dessa fyra områden varierade andelen mellan 55 och 62 procent. Det omvända gällde inom områdena Hotell, restaurang och turism, Journalistik och information, Juridik, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Säkerhetstjänster. För Säkerhetstjänster, som är ett litet område, var andelen som uppgav att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig vad de behöver för att utföra sitt nuvarande arbete 17 procent. För övriga av dessa områden varierade andelen mellan 25 procent och 42 procent.

Det var tre områden som hade en minskning i andelen som ansåg att de helt eller i stor utsträckning lärt sig det de behöver för att kunna utföra sitt nuvarande arbete jämfört med förra året. Det var

8. Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

Journalistik och information, Pedagogik och undervisning samt Säkerhetstjänster. De här områdena är emellertid relativt små, vilket gör att andelarna kan variera mer mellan åren.

Kvinnor ansåg i högre grad än män att de helt eller i stor utsträckning har lärt sig det de behövde för att utföra nuvarande arbete, 53 procent jämfört med 47 procent. Det var i sin tur en högre andel män som ansåg att de till viss del lärt sig det de behövde, 42 procent jämfört med 37 procent bland kvinnor. Motsvarande skillnader mellan könen har funnits sedan 2016.

Det fanns inga skillnader mellan åldersgrupperna 29 år och yngre samt 30 år och äldre vad gäller andelen som ansåg att de helt eller till stor del lärt sig det som behövdes för arbetet. Inte heller mellan inrikes födda och utrikes födda fanns det någon skillnad. Även detta var i likhet med de två föregående åren.

5. Redovisning per utbildningsområde

5.1. Stora utbildningsområden

Det är fem utbildningsområden som räknas som stora områden. Dessa områden är:

- Data/IT
- Ekonomi, administration och försäljning
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete
- Samhällsbyggnad och byggteknik
- Teknik och tillverkning

Totalt ingick drygt 10 900 examinerade från de stora utbildningsområdena i undersökningen 2020. Det motsvarar 76 procent av de 14 300 examinerade i undersökningen.

5.1.1. Data/IT

Inom Data/IT ryms inriktningar inom systemutveckling och programmering, datavetenskap samt informations- och kommunikationsteknik (IKT). Inom dessa inriktningar finns i sin tur utbildningar mot bland annat programmering, utvecklare, mjukvarutestare, IT-säkerhet och nätverkstekniker. Totalt ingick närmare 1 300 examinerade från utbildningar inom Data/IT i undersökningen 2020.

Sedan föregående års undersökning har justeringar gjorts i klassificeringen av utbildningarna där utbildningar inom spelgrafik och speldesign flyttats från utbildningsområde Data/IT till Kultur, media och design.⁹ Denna justering gäller enbart årets undersökning, vilket gör att resultaten för Data/IT inte är helt jämförbara med resultaten för tidigare år. Examinerade på utbildningar inom spelgrafik och speldesign utgjorde tidigare drygt en tiondel av de examinerade inom Data/IT.

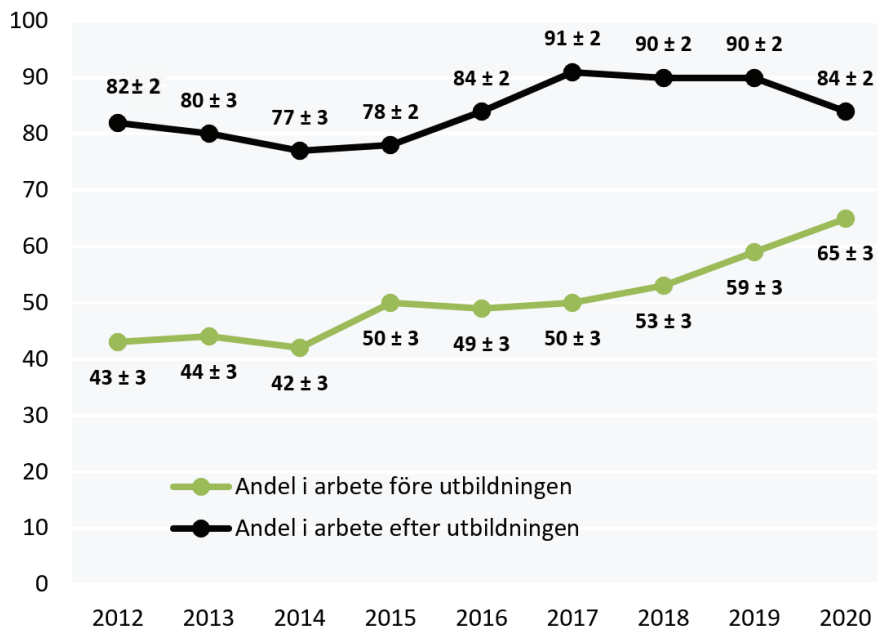
Andel i arbete

Av de examinerade inom Data/IT hade 84 procent ett arbete året efter examen. Under perioden 2017–2019 var motsvarande andel 90–91 procent. I likhet med fyra av fem stora utbildningsområden var det därmed en lägre andel i arbete jämfört med 2019. Andelen var emellertid fortfarande över eller i nivå med perioden 2012–2016 då andelen i arbete var 77–84 procent. Även om utbildningarna inom spelgrafik och speldesign fortfarande hade räknats till Data/IT beräknas andelen i arbete till 84 procent 2020. Den minskade andelen i arbete mellan 2019 och 2020 beror således inte på förändringar i klassificeringen av utbildningarna.

Andelen i arbete före utbildningen har ökat över tid, från 43 procent 2012 till 65 procent 2020. Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen var 19 procentenheter 2020, vilket kan jämföras med 31 procentenheter 2019. Trots detta var Data/IT ett av de områden som 2020 hade störst skillnad mellan andel i arbete före och efter utbildningen.

9. Indelningen av yrkeshögskoleutbildningarna i utbildningsområden bygger på svensk utbildningsnomenklatur (SUN) som är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Under 2019 fastställde SCB en ny version av SUN, benämnd SUN 2020. De utbildningar som 2020 års undersökning baseras på är klassificerade enligt SUN 2020. För tidigare års undersökningar är utbildningarna klassificerade enligt den tidigare versionen SUN 2000. Vissa justeringar har också gjorts i samband med kodningen av SUN 2020. Utbildningar inom spelgrafik och speldesign har flyttats från Data/IT till Kultur, media och design (SUN 213d). Totalerna för utbildningsområdena Data/IT samt Kultur, media och design är därför inte helt jämförbara mellan 2020 och tidigare år.

Diagram 19. Andel examinerade i arbete, Data/IT

Notera att det skett en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet 2020 för Data/IT inte är fullt ut jämförbart med tidigare år. Enligt tidigare klassificering beräknas andelen 2020 vad gäller arbete före utbildningen varit 62 ± 3 procent. Andelen i arbete efter utbildningen beräknas varit densamma som med nya klassificeringen 84 ± 2 procent

Det fanns vissa skillnader mellan utbildningsinriktningarna inom Data/IT vad gäller andel i arbete efter examen. Utbildningar till databasutvecklare hade en högre andel i arbete efter examen jämfört med området totalt medan det motsatta gällde utbildningar inom interaktionsdesign. Utbildningar inom interaktionsdesign hade även en minskad andel i arbete mellan 2019 och 2020.

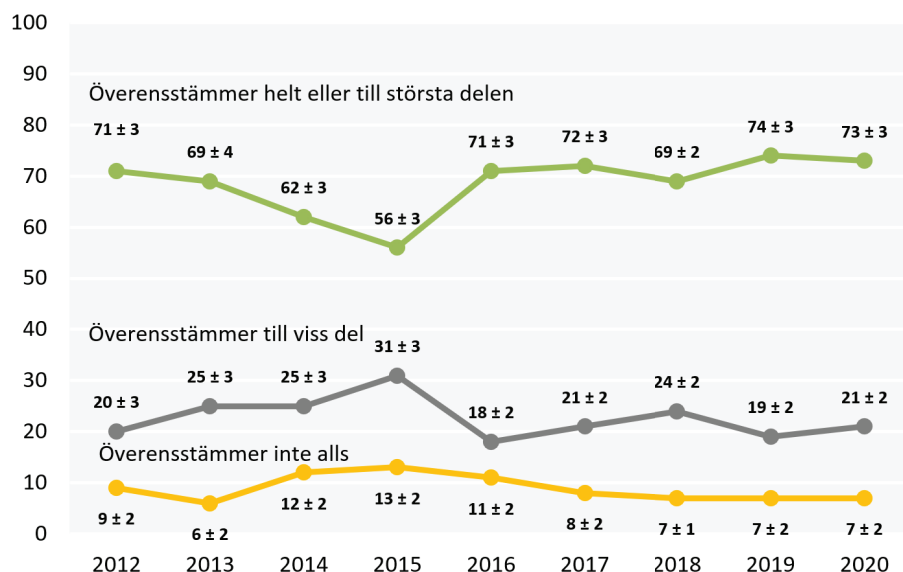
Inom området Data/IT fanns det inga skillnader mellan kvinnor och män i andelen som hade ett arbete efter examen. Det fanns däremot en skillnad mellan inrikes- och utrikes födda där inrikes födda hade en högre andel i arbete (87 procent jämfört med 74 procent). Detta var i likhet med både yrkeshögskolan totalt och övriga stora utbildningsområden.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 84 procent angav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningens slut de var i arbete. För Data/IT hade 71 procent arbete inom en månad efter examen och 87 procent inom ett halvår. Andelen som hade arbete vid undersökningstillfället var därmed lägre än andelen som hade arbete inom ett halvår men skillnaden var inte statistiskt säkerställd.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen inom Data/IT som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen har varierat över tid. Från 2016 ökade andelen och har därefter varit omkring 70 procent. Av de examinerade som hade ett arbete 2020 var det 73 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Andelen var i nivå med föregående år. Om utbildningarna inom spelgrafik och speldesign fortfarande hade ingått i Data/IT, beräknas andelen varit 74 procent, vilket även det hade varit i nivå med 2019. Överensstämmelsen för Data/IT var 2020 för första gången sedan 2013 högre än för yrkeshögskolan totalt.

Diagram 20. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Data/IT

Notera att det skett en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet 2020 för Data/IT inte är fullt ut jämförbart med tidigare år. Enligt tidigare klassificering beräknas överensstämmelsen 2020 varit 74 ± 2 procent för Helt eller till största delen, 19 ± 2 procent för Viss del och 7 ± 1 procent för Inte alls

Inom Data/IT fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det fanns däremot vissa skillnader mellan inriktningarna vad gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen. För utbildningar till webbutvecklare var andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen högre än för område Data/IT totalt. Utbildningar inom IT-säkerhet hade i sin tur en lägre överensstämmelse än området totalt. Detta trots att överensstämmelsen för denna inriktning ökat jämfört med 2019.

De två främsta orsakerna till att examinerade inom Data/IT hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var dels avsaknad av den erfarenhet som krävdes för att få ett arbete, dels var det svårigheter att överhuvudtaget få ett arbete. Det var omkring 50 procent av de examinerade som uppgav vardera av dessa alternativ.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Inom Data/IT var det 55 procent av de med arbete som arbetade hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos. Detta var ungefär i nivå med både föregående år och resultatet för yrkeshögskolan totalt. Liksom tidigare år återgick en lägre andel till sin tidigare arbetsgivare jämfört med det totala resultatet, 8 procent jämfört med 17 procent totalt. Andelen som hade samma arbetsgivare som före utbildningen var oförändrad jämfört med 2019.

Nio av tio examinerade med arbete ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁰ var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som menade att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 73 procent, vilket var något högre än för yrkeshögskolan totalt.

Andelen examinerade inom Data/IT som var nöjda¹¹ med utbildningen var 85 procent, vilket var i nivå med föregående år.

5.1.2. Ekonomi, administration och försäljning

Inom området ryms många utbildningsinriktningar, bland annat medicinska sekreterare, redovisning, försäljning, marknadsföring

10. Begreppet ”åtminstone till viss del” är en hopslagning av de två svarsalternativen ”helt eller till största delen” och ”till viss del”.

11. IBegreppet ”nöjd är en hopslagning av de två svarsalternativen ”mycket nöjd” och ”ganska nöjd”.

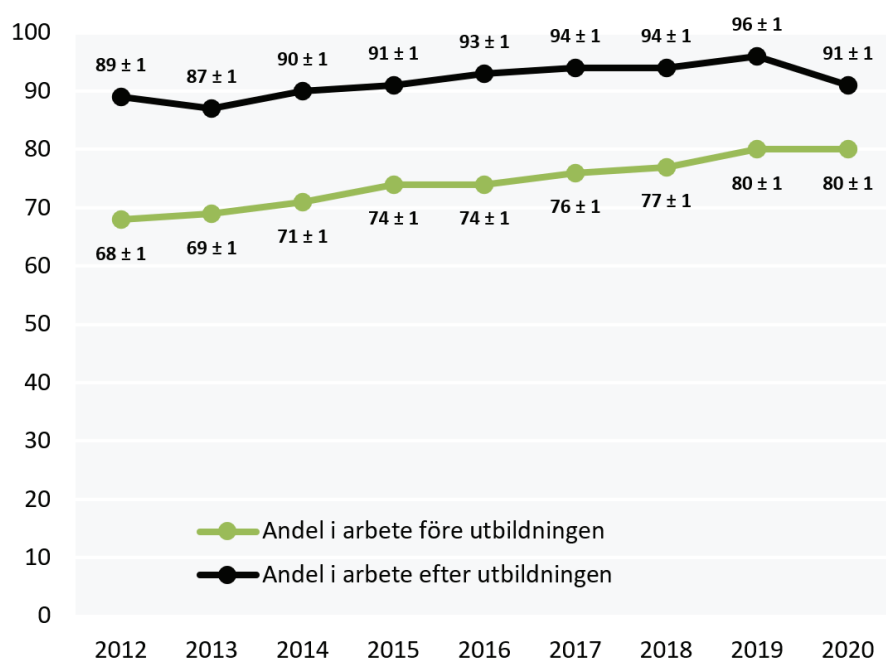
och löneadministration. Drygt 4 000 examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning ingick i undersökningen 2020.

Andel i arbete

Av de examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning var det 91 procent som hade ett arbete året efter examen. Andelen i arbete efter examen ökade mellan 2013 och 2019 från 87 procent till 96 procent. Under 2020 minskade emellertid andelen i arbete efter examen jämfört med året innan. Trots minskningen var andelen i arbete fortfarande över, eller i nivå med, de inledande åren av perioden 2012–2020.

Andelen som hade ett arbete före utbildningen ökade mellan 2012 och 2019, från 68 procent till 80 procent. Andelen var oförändrad 2020 jämfört med föregående år.

Diagram 21. Andel i arbete, Ekonomi, administration och försäljning

Liksom föregående år fanns det inom området inga skillnader mellan könen vad gäller andelen som hade arbete året efter examen. Däremot hade inrikes födda en högre andel i arbete än utrikes födda, vilket var i likhet med både yrkeshögskolan totalt och övriga stora utbildningsområden. Av utrikes födda inom området hade 84 procent ett arbete efter examen medan motsvarande andel för inrikes födda var 91 procent. Minskningen i andel med arbete efter examen mellan 2019 och 2020 gällde både kvinnor och män, samtliga åldersgrupper samt både inrikes och utrikes födda.

De tre relativt stora inriktningarna vårdadministratör, redovisningsekonom och löneadministratör hade alla över 90 procent i arbete efter examen. Inom inriktningen vårdadministratör var andelen även högre än totalen för området. Inriktningarna inom e-handel och marknadsföring samt inriktningen övriga utbildningar i kontorsservice och sekreterartjänster hade i sin tur en lägre andel i arbete jämfört med områdets totala resultat.

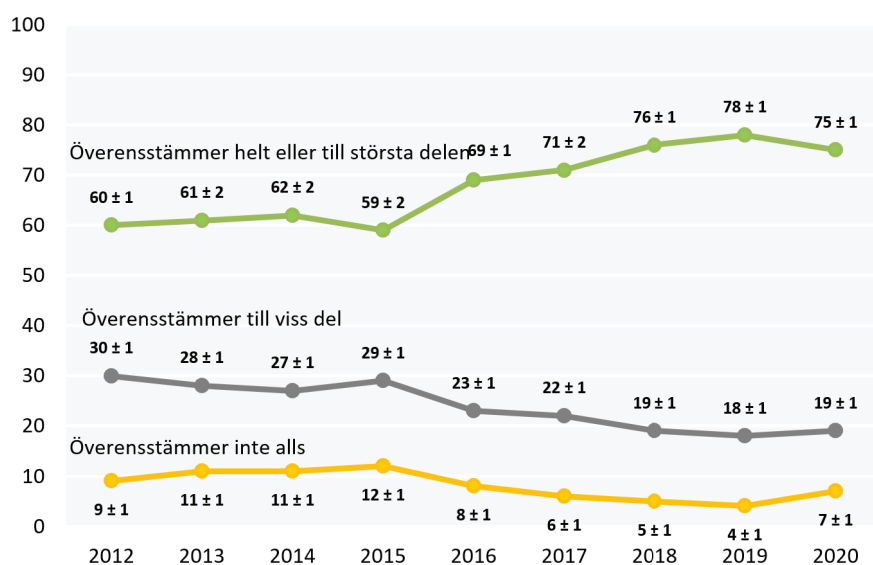
Förutom frågan om sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) ingår i undersökningen även en fråga om hur snart efter utbildningen som den examinerade var i arbete. Inom en månad hade 81 procent av de examinerade från Ekonomi, administration och försäljning ett arbete och inom ett halvår hade 92 procent ett arbete. Även för dessa tidpunkter var andelen i arbete något högre än för yrkeshögskolan totalt. Andelen som hade ett arbete inom sex månader var ungefär i nivå med andelen i arbete vid mättidpunkten (91 procent). Det har inte heller för tidigare år varit någon skillnad mellan dessa andelar.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var omkring 60 procent mellan 2012 och 2015 men ökade därefter successivt till 78 procent 2019. Andelen minskade 2020 till 75 procent, men var fortfarande högre än överensstämmelsen för yrkeshögskolan totalt som var 67 procent.

Kvinnor hade i högre grad än män ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen och det har varit så sedan 2014. Andelen som 2020 hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen var 76 procent för kvinnor och 68 procent för män.

Diagram 22. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Ekonomi, administration och försäljning

Liksom tidigare år fanns det viss variation mellan inriktningarna vad gäller överensstämmelsen. Bland de som utbildat sig till vård- eller löneadministratör samt redovisningsekonom hade över 80 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. För utbildningar inom företagsförsäljning var motsvarande andel omkring 50 procent och för utbildningar inom e-handel och marknadsföring omkring 60 procent.

Den främsta orsaken som angavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete, vilket hälften av de examinerade svarade. Andelen som svarade detta var större än 2019.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen var det 54 procent som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Det var i nivå med föregående år och även i nivå med det totala resultatet. Få återgick till sin tidigare arbetsgivare, enbart 9 procent hade samma arbetsgivare som tidigare, vilket kan jämföras med 17 procent för yrkeshögskolan totalt.

Majoriteten (90 procent) av de examinerade inom området med arbete ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del¹², var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 73 procent, vilket var högre än för yrkeshögskolan totalt.

Det var 92 procent av de examinerade inom Ekonomi,

12. Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

administration och försäljning som var nöjda¹³ med utbildningen. Liksom föregående år var det en högre andel än för yrkeshögskolan totalt (88 procent). Andelen inom området som var nöjda med utbildningen var ungefär i nivå med 2019 och har varit omkring 90 procent under hela perioden 2012–2020.

5.1.3. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Inom området ryms många olika utbildningsinriktningar, bland annat omvårdnadsutbildningar med olika fokus, samt tandsköterska, behandlingsassistent och apotekstekniker.

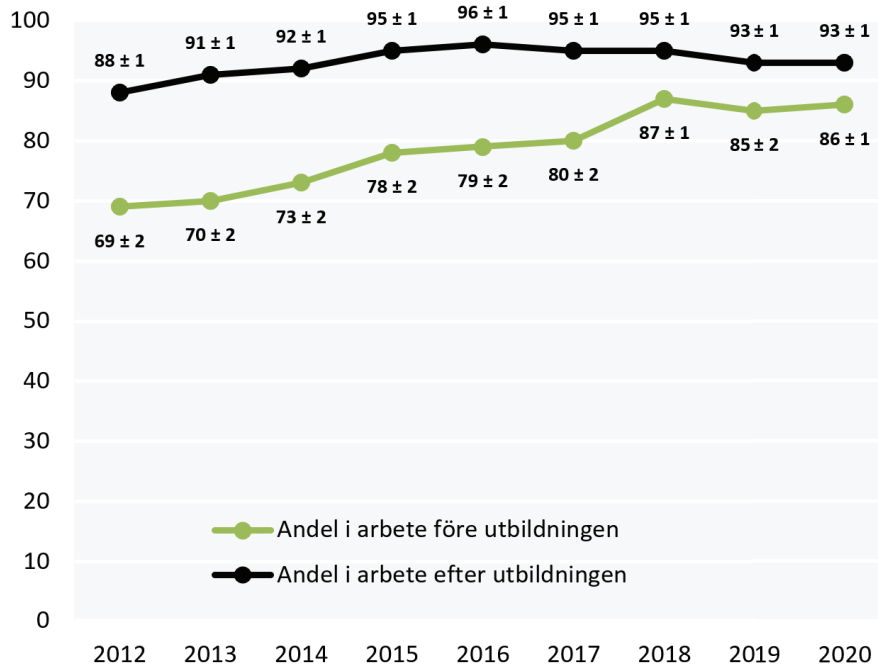
Andel i arbete

Drygt 2 200 examinerade inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete ingick i undersökningen 2020. Majoriteten (93 procent) hade ett arbete året efter examen. Det var lika stor andel som 2019 och andelen har varierat mellan 93–96 procent sedan 2015. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var det enda av de större områdena som inte hade en minskad andel i arbete efter utbildning 2020 jämfört med 2019. Andelen i arbete året efter examen var också större än för yrkeshögskolan totalt. Under hela perioden 2012–2020 har andelen varit över eller i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Andelen som hade arbete före utbildningen var 86 procent, vilket även det var i nivå med 2019. Liksom tidigare år var även andelen i arbete före utbildningen högre än för yrkeshögskolan totalt.

13. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

Diagram 23. Andel examinerade i arbete, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. I motsats till 2019 fanns det däremot en skillnad mellan inrikes och utrikes födda, där andelen i arbete var högre för inrikes födda (94 procent jämfört med 88 procent). Detta var i likhet med både yrkeshögskolan totalt och övriga stora utbildningsområden.

Alla inriktningar inom området hälso- och sjukvård samt socialt arbete, som var tillräckligt stora för att kunna ta fram resultat för, hade en andel i arbete efter examen i nivå med yrkeshögskolan totalt eller högre. För alla dessa inriktningar var andelen även i nivå med föregående år. Det fanns emellertid vissa skillnader mellan inriktningarna där arkiveringspedagog/

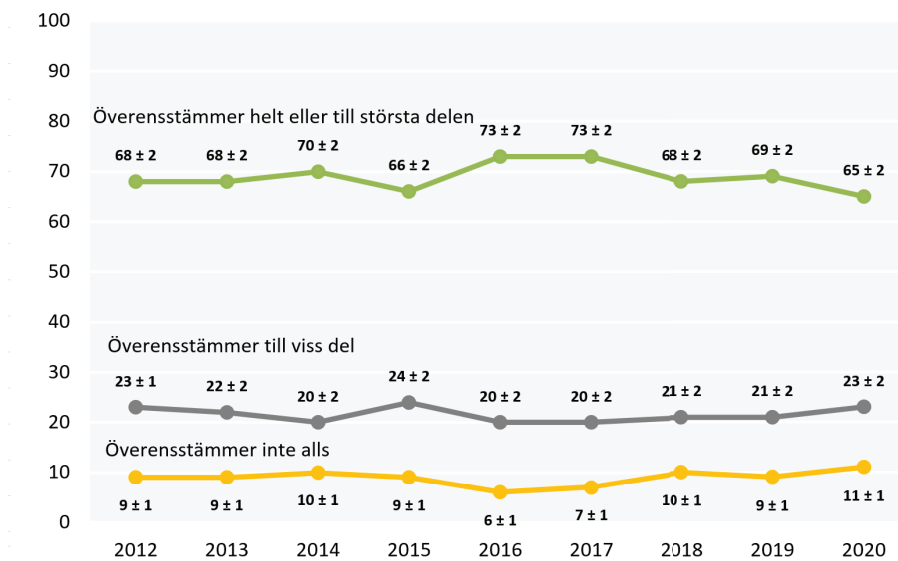
boendestödjare/stödpedagog hade en högre andel i arbete än området totalt medan det omvända gällde inriktningarna till behandlingsassistent/behandlingspedagog och inom integration.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) där 93 procent uppgav att de hade arbete, tillfrågades de examinerade även om hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 84 procent som hade arbete inom en månad efter examen och 95 procent hade arbete inom ett halvår. Det var en lägre andel som hade arbete vid mättillfället än inom ett halvår, men skillnaden var inte statistiskt säkerställd.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var det 65 procent som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med totala resultat (67 procent). Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad i överensstämmelsen inom området jämfört med 2019 även om motsvarande andel då var 69 procent. Andelen var emellertid lägre jämfört med 2016 och 2017 då 73 procent hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Liksom föregående år fanns det inte några skillnader mellan könen eller mellan inrikes och utrikes födda när det gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Diagram 24. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Det finns viss variation mellan inriktningarna inom området vad gäller överensstämmelsen. Inom inriktningarna tandsköterska och apotekstekniker samt inom inriktningen instrument och steriltekniker var överensstämmelsen högre än för området som helhet. För dessa inriktningar var det över 80 procent som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det omvända gällde för utbildningar inom integration samt vissa av omvårdnadsutbildningarna, framförallt utbildningar med inriktning mot palliativ vård. Inom dessa två inriktningar var andelarna omkring 30 procent.

Orsaken till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen varierade och det fanns ingen orsak som tydligt utmärkte sig. Att den examinerade hade

en annan utbildning och arbetar inom detta område, att nuvarande arbete är mer attraktivt, svårt att överhuvudtaget få ett arbete, har valt att vara kvar på mitt gamla jobb samt svårt att få ett arbete där jag vill bo var orsaker som vardera mellan 20–30 procent angav som anledning till att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen hade hälften genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare, vilket var någon procentenhet lägre än för yrkeshögskolan totalt. En högre andel återgick däremot till sin tidigare arbetsgivare, 38 procent jämfört med 17 procent för yrkeshögskolan totalt. Denna andel har varit högre än det totala resultatet sedan 2012. Liksom för yrkeshögskolan totalt var andelen som återgick till tidigare arbetsgivare högre 2020 jämfört med föregående år.

Närmare åtta av tio examinerade inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete uppgav att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁴, var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 58 procent, vilket var något lägre än för yrkeshögskolan totalt. Det var 19 procent som uppgav att utbildningen ”till viss del” var en förutsättning.

Andelen examinerade som var nöjda¹⁵ med utbildningen var liksom föregående år 93 procent. Detta var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt där andelen nöjda minskade något under 2020. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har andelen nöjda varit relativt konstant över hela perioden 2012–2020 och varierat mellan 92 och 95 procent.

14. Begreppet ”åtminstone till viss del” är en hopslagning av de två svarsalternativen ”helt eller till största delen” och ”till viss del”.

15. Begreppet ”nöjd” är en hopslagning av de två svarsalternativen ”mycket nöjd” och ”ganska nöjd”.

5.1.4. Samhällsbyggnad och byggteknik

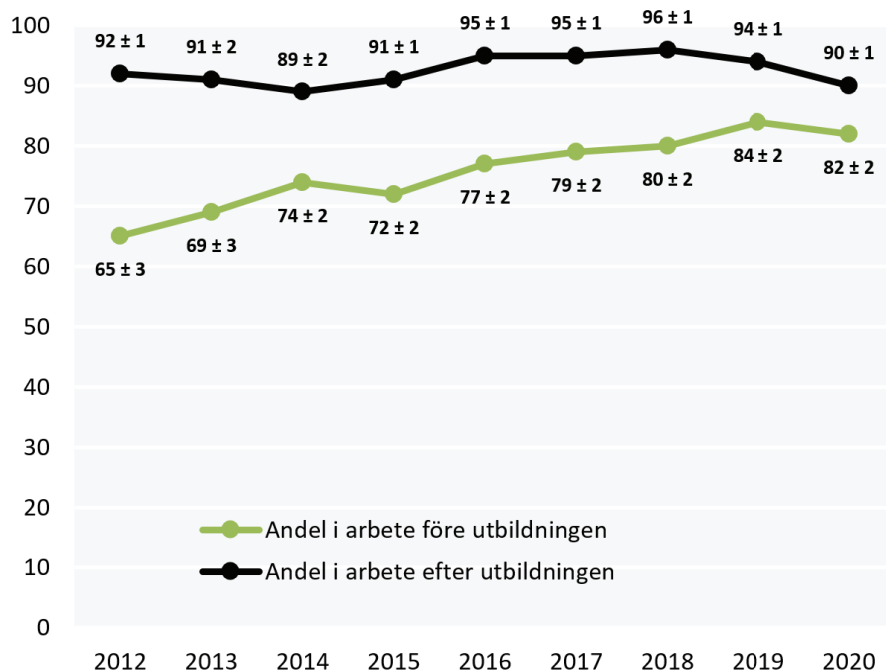
Inom området ryms flera olika inriktningar bland annat mot byggnadsarbete, samhällsbyggnad och byggnadsteknik, betong-, anläggnings- och vägarbete, VVS och produktionsledare.

Andel i arbete

Närmare 1 800 examinerade inom Samhällsbyggnad och byggteknik ingick i undersökningen 2020. Av dessa hade 90 procent ett arbete året efter examen. Det var en minskning jämfört med perioden 2016–2019 då motsvarande andel var 94–96 procent. Andelen var däremot fortfarande i nivå med perioden 2012–2015.

Andelen som hade arbete före utbildningen var i sin tur 82 procent. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 2019. Andelen av de examinerade inom området som hade arbete före utbildningen har ökat över tid, från 65 procent 2012 till 82 procent 2020.

Diagram 25. Andel i arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik

Andelen i arbete efter examen var lägre bland kvinnor än bland män (86 procent jämfört med 92 procent). För de flesta tidigare åren under perioden 2012–2020 har det inte funnits några skillnader mellan könen, men i de fall det funnits en skillnad har andelen varit lägre för kvinnor än för män. Andelen i arbete var även lägre bland utrikes födda än inrikes födda (82 procent jämfört med 92 procent). Att inrikes födda hade en högre andel i arbete än utrikes födda var i likhet med både yrkeshögskolan totalt och övriga stora utbildningsområden.

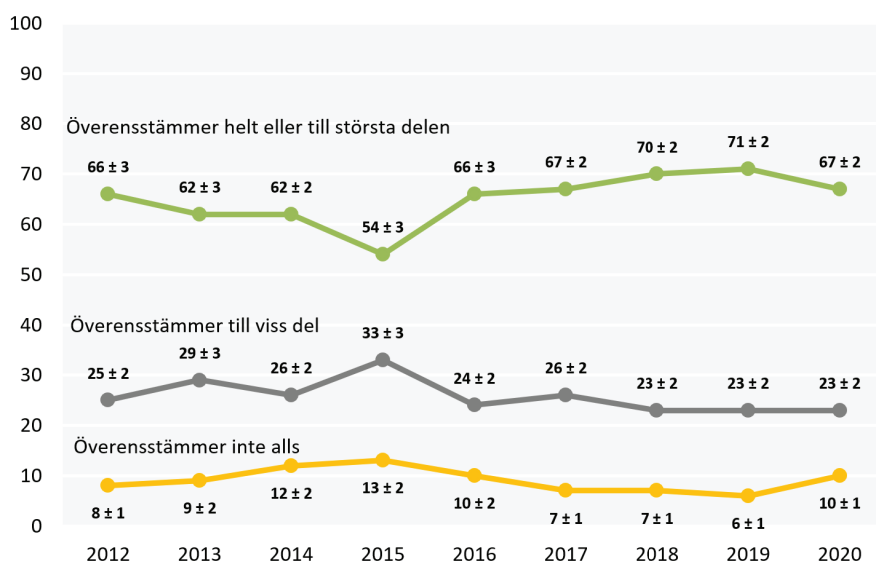
De inriktningar inom området Samhällsbyggnad och byggteknik, som var tillräckligt stora för att kunna redovisa resultat för, hade alla en andel i arbete efter examen som var i nivå med yrkeshögskolan totalt eller högre. Trots detta fanns det vissa skillnader mellan inriktningarna. Inriktningen konstruktör/projektör, bygg hade en något lägre andel i arbete efter utbildningen än området totalt. Andelen inom inriktningen var också lägre än 2019. Flera inriktningar hade däremot en högre andel i arbete än området totalt, bland annat inriktningarna bygglovshandläggare, produktionsledare/arbetsledare inom bygg och anläggning och fastighetsförvaltare där andelen i arbete var 95 procent eller över.

De examinerade har i undersökningen fått besvara hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 79 procent av de examinerade inom Samhällsbyggnad och byggteknik som hade arbete inom en månad efter examen, och 90 procent inom ett halvår, vilket var i nivå med yrkeshögskolan totalt. Andelen i arbete inom ett halvår var därmed lika stor som andelen i arbete vid mättillfället (cirka ett år efter examen).

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade med arbete hade 67 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen 2020, vilket var i likhet med yrkeshögskolan totalt. Andelen för området har varierat mellan 66 och 71 procent sedan 2016.

Diagram 26. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Samhällsbyggnad och byggt teknik

Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik fanns det inga skillnader mellan könen vad gäller om arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Inte heller fanns det några skillnader mellan inrikes- och utrikes födda.

Det var fyra inriktningar inom området som skiljde sig från övriga vad gäller överensstämmelsen. Inom framförallt utbildningar till fastighetstekniker men även utbildningar till VVS-projektör var

andelen vars arbete överensstämde helt eller till största delen högre än för området totalt. Inom utbildningar till fastighetsingenjör och produktionsledare/arbetsledare inom anläggning var däremot andelen lägre, omkring 50 procent.

Den främsta orsaken som uppgavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var att det var svårt att få ett arbete överhuvudtaget. Närmare hälften av dem vars arbete inte alls överensstämde med utbildningen svarade att detta var en av orsakerna. Även att det var svårt att få ett arbete där man vill bo samt att den erfarenhet som krävs saknas var orsaker som relativt många angav.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom området som hade arbete året efter examen var det 58 procent som hade arbete hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos och 16 procent hade återgått till sin tidigare arbetsgivare. Båda dessa andelar var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Närmare nio av tio examinerade inom Samhällsbyggnad och byggteknik uppgav att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁶, var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 67 procent medan 20 procent uppgav att den "till viss del" var en förutsättning. Detta var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

Andelen examinerade inom området som varit nöjda¹⁷ med utbildningen har över tid gått både upp och ned. Under perioden

16. Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del"

17. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

2017–2019 var andelen nöjda som högst, strax över 90 procent, men minskade 2020 till 86 procent. Andelen nöjda var i nivå med resultatet för yrkeshögskolan totalt.

5.1.5. Teknik och tillverkning

Inom området ryms flera mindre utbildningsinriktningar med olika fokus. Det finns utbildningar mot bland annat industri och verkstadsteknik, elektronik av olika slag, drift och underhåll, automation samt processindustrieteknik.

Andel i arbete

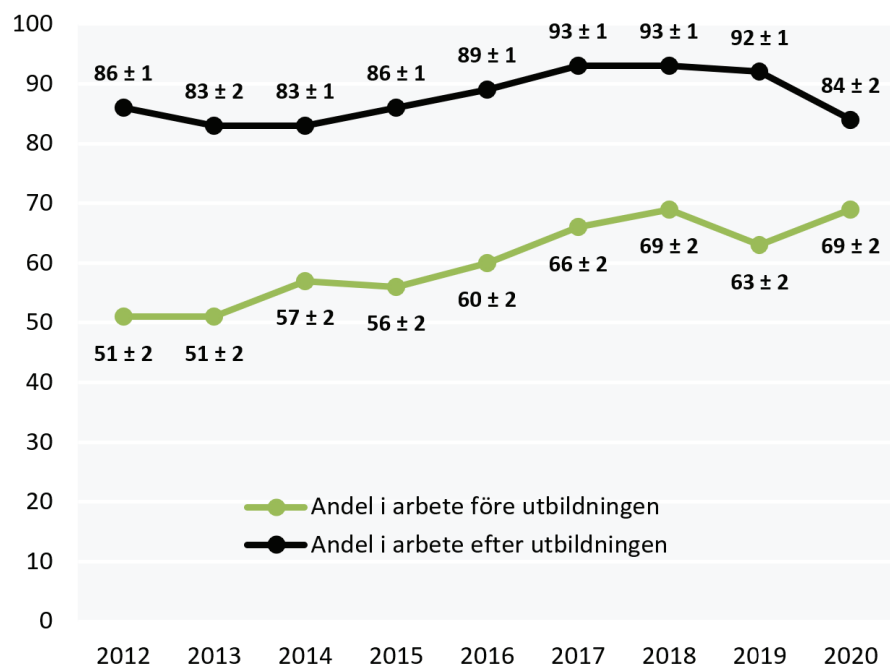
Av de drygt 1 600 examinerade inom Teknik och tillverkning som ingick i undersökningen hade 84 procent ett arbete 2020, vilket var i nivå med det totala resultatet som var 87 procent. Liksom för mer än hälften av utbildningsområdena minskade andelen i arbete för Teknik och tillverkning jämfört med 2019 då motsvarande andel var 92 procent. Det innebär att andelen i arbete är tillbaka på ungefär samma nivåer som i början av perioden 2012–2020. Coronapandemin skulle kunna förklara en del av denna minskning.

Andelen i arbete efter examen var större bland män än bland kvinnor, vilket även varit fallet under två av de tre föregående åren. Andelen i arbete var också större för inrikes födda än utrikes födda, vilket var i likhet med övriga stora utbildningsområden.

Andelen examinerade som hade arbete före utbildningen ökade mellan 2019 och 2020, från 63 procent till 69 procent. Det var den högst uppmätta andelen under perioden 2012–2020. Trots en ökad andel i arbete före utbildningen och en minskad andel

i arbete efter utbildningen var Teknik och tillverkning ett av de områden inom yrkeshögskolan som hade störst skillnad mellan andel i arbete före och efter utbildningen. Andelen i arbete var 15 procentenheter högre efter utbildningen jämfört med före utbildningen. Motsvarande skillnad var 29 procentenheter 2019.

Diagram 27. Andel i arbete, Teknik och tillverkning

Då området Teknik och tillverkning består av många små inriktningar är det enbart en handfull inriktningar som är tillräckligt stora för att resultat ska kunna redovisas för.¹⁸ Bland de större inriktningarna fanns det inga skillnader i andel i arbete jämfört med det totala resultatet för området.

Inom en månad efter examen hade 75 procent av de examinerade ett arbete, och inom ett halvår hade 88 procent ett arbete. Vid

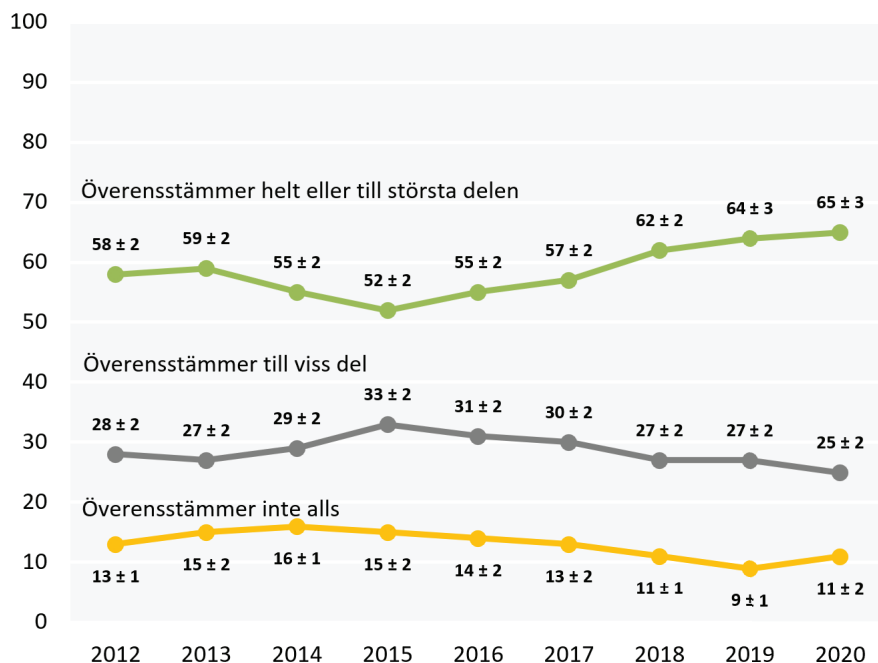
18. De examinerade 2019 inom Teknik och tillverkning hade gått utbildningar inom 52 olika utbildningsinriktningar (SUN5). Det var enbart 6 av dessa inriktningar som var tillräckligt stora för att andel i arbete året efter examen skulle kunna redovisas.

undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) var andelen i arbete 84 procent. Till skillnad mot de flesta tidigare år under perioden 2012–2020 var det därmed en högre andel som hade arbete inom ett halvår efter examen. Skillnaden var emellertid inte statistiskt säkerställd.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Andelen examinerade inom Teknik och tillverkning som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen har ökat under perioden 2015–2020, från 52 procent till 65 procent. Resultatet för 2020 var i nivå med föregående år. Över tid har överensstämmelsen varit lägre för området än för yrkeshögskolan totalt men 2020 var överensstämmelsen i nivå med det totala resultatet. Det fanns ingen skillnad mellan könen vad gäller överensstämmelsen med utbildningen. Det fanns inte heller någon skillnad mellan inrikes- och utrikes födda.

Diagram 28. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Teknik och tillverkning

Bland de större inriktningarna inom området, som resultat kan redovisas för, hade inriktningen underhållstekniker en överensstämmelse som var lägre än för området totalt. För övriga av dessa inriktningar var överensstämmelsen i nivå med området totalt.

Den främsta orsaken som angavs till att de examinerade inom området hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen var att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete (45 procent). Denna orsak har varit bland de främsta även tidigare år och var 2020 även den främsta orsaken totalt sett för yrkeshögskolan.

Jobb via LIA-plats, nöjdhet och övriga mått

Av de examinerade inom Teknik och tillverkning som hade ett arbete efter examen var det 62 procent som arbetade hos en arbetsgivare som de genomfört LIA hos. Detta var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt. Andelen inom området som har arbete där de genomfört LIA har ökat över tid och var högre 2018–2020 jämfört med tidigare år. Det var därtill 15 procent av de examinerade som hade återgått till sin tidigare arbetsgivare efter utbildningen, vilket var i nivå med det totala resultatet. Denna andel har i sin tur varit relativt konstant över tid.

Närmare nio av tio examinerade inom Teknik och tillverkning ansåg att utbildningen, åtminstone till viss del¹⁹ var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Andelen som ansåg att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att få arbetet var 63 procent medan 22 procent menade att den ”till viss del” var en förutsättning. Detta var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

19. Begreppet ”åtminstone till viss del” är en hopslagning av de två svarsalternativen ”helt eller till största delen” och ”till viss del”.

Andelen examinerade som uppgav att de var nöjda²⁰ med utbildningen var 86 procent, vilket var i nivå med det totala resultatet. Sedan 2016 har andelen inom området som varit nöjda med utbildningen varit relativt konstant och varierat mellan 86–89 procent.

5.2. Övriga utbildningsområden

Utöver de fem stora utbildningsområdena finns ytterligare tio utbildningsområden av varierande storlek. I detta kapitel redovisas resultaten för de fem övriga utbildningsområden som hade minst 300 examinerade i undersökningen 2020. Dessa områden är:

- Hotell, restaurang och turism
- Kultur, media och design
- Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
- Pedagogik och undervisning
- Transporttjänster

Totalt ingick drygt 2 800 examinerade från dessa områden i undersökningen, vilket motsvarar 20 procent av samtliga examinerade i undersökningen 2020. Eftersom dessa områden har färre examinerade jämfört med de stora utbildningsområdena blir konfidensintervallen större och resultaten mer osäkra. Av denna anledning redovisas i detta kapitel exempelvis inga jämförelser mellan inrikes- och utrikes födda.

Det finns ytterligare fem mindre utbildningsområden; Friskvård och kroppsvård, Journalistik och information, Juridik, Säkerhetstjänster och Övrigt. Totalt ingick drygt 500 examinerade från dessa

20. Begreppet “nöjd är en hopslagning av de två svarsalternativen “mycket nöjd” och “ganska nöjd”

områden i undersökningen 2020 och de utgjorde sammanlagt fyra procent av de examinerade i undersökningen. Eftersom osäkerheten i resultaten för dessa områden är relativt stor redovisas inte dessa i det här kapitlet. Resultaten för samtliga enskilda utbildningsområden finns i de tabeller som är publicerade på myndighetens webbplats myh.se/statistik.

5.2.1. Hotell, restaurang och turism

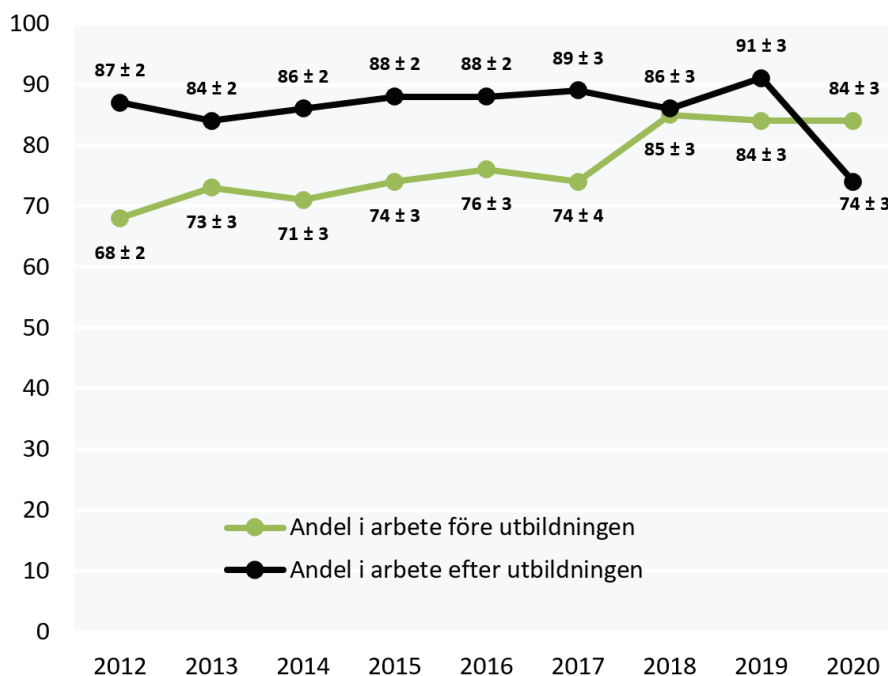
Inom utbildningsområdet Hotell, restaurang och turism ryms utbildningar till bland annat sommelier, eventarrangör, destination-sutvecklare, resekonsult samt utbildningar mot hotel management och projektledarutbildningar mot turism. Totalt ingick närmare 700 examinerade från detta område i undersökningen 2020.

Andel i arbete

Av de examinerade inom Hotell, restaurang och turism hade 74 procent ett arbete året efter examen. Det var en minskning med 17 procentenheter jämfört med 2019 och den lägsta andelen under perioden 2012–2020. Hotell, restaurang och turism var, tillsammans med Pedagogik och undervisning, det område med störst minskning vad gäller andel i arbete mellan 2019 och 2020. Området hade till och med en högre andel i arbete före utbildningen än efter. Före utbildningen hade 84 procent ett arbete att jämföra med 74 procent efter utbildningen. Sannolikt beror den kraftiga nedgången på coronapandemin och dess konsekvenser på arbetsmarknaden, något som har drabbat branschen hårt. Nedgången innebar att området som tidigare år varit i nivå med, eller något under yrkeshögskolan totalt, hade en andel i arbete som var betydligt lägre än det totala resultatet (87 procent). Det

var ingen skillnad mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen.

Diagram 29. Andel i arbete, Hotell, restaurang och turism

Det var enbart en handfull utbildningsinriktningar inom området som var tillräckligt stora för att resultat ska kunna redovisas. Av dessa inriktningar hade eventarrangör, resekonsult, projektledarutbildningar mot turism och utbildningar inom hotel management en andel i arbete efter examen som var lägre än för yrkeshögskolan totalt. De tre förstnämnda hade även en minskad andel i arbete jämfört med 2019. Inriktningarna inom området kan även grupperas på en mer övergripande nivå; "hotell", "restaurang", "storhushåll" samt "turism, resor och fritid". På denna nivå kan man se att turism, resor och fritid hade en tydlig minskning av andelen i arbete, från 93 procent 2019 till 72 procent

2020. De examinerade inom turism, resor och fritid utgjorde två tredjedelar av de examinerade inom utbildningsområdet och har därför en stor påverkan på områdets resultat. Även inom hotell minskade andelen i arbete mellan 2019 och 2020 men skillnaden var inte statistiskt säkerställd. Trots en grövre redovisningsnivå var däremot restaurang och storhushåll för små för att andelen i arbete skulle kunna jämföras mellan åren.

Förutom frågan om huvudsaklig sysselsättning vid undersökningstillfället har de examinerade i undersökningen även svarat på hur snart efter utbildningen de var i arbete. Andelen inom området som hade ett arbete inom en månad efter examen var 71 procent och 87 procent hade ett arbete inom ett halvår. Andelen som hade arbete inom ett halvår var därmed större än andelen vid undersökningstillfället (cirka ett år efter examen) då 74 procent hade arbete. Hotell, restaurang och turism var det utbildningsområde med störst skillnad mellan dessa tidpunkter vad gäller andel i arbete. Föregående år var andelen som hade arbete densamma vid båda dessa tidpunkter. Den stora minskningen är sannolikt en effekt av coronapandemin.

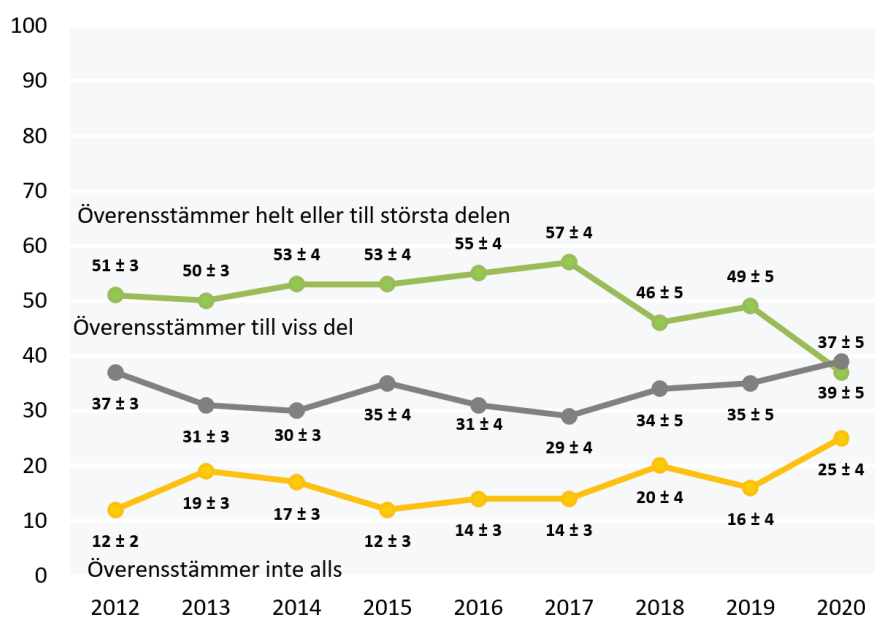
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade inom Hotell, restaurang och turism som hade ett arbete var det 37 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen 2020. Liksom andelen i arbete var det en minskning jämfört med 2019 då motsvarande andel var 49 procent. Överensstämmelsen mellan arbete och utbildning var också lägre än samtliga år under perioden 2012-2017. Överensstämmelsen mellan utbildning och arbete har sedan 2016 varit lägre inom Hotell, restaurang och turism än för

yrkeshögskolan totalt och skillnaden ökade under 2020.

Inom Hotell, restaurang och turism fanns det inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller överensstämmelsen. Det var endast tre inriktningar mot turism som var tillräckligt stora för att resultatet ska kunna särredovisas. Det var eventarrangör, destinationsutvecklare samt projektledarutbildningar mot turism. Alla dessa tre inriktningar hade lägre överensstämmelse än yrkeshögskolan totalt men i nivå med området totalt.

Diagram 30. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Hotell, restaurang och turism

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Av de examinerade inom området som hade arbete var det 42

procent som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Andelen som återgick till sin tidigare arbetsgivare var 23 procent, vilket var en högre andel jämfört med 2019 då 14 procent gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare. Till skillnad mot tidigare år var andelen som gick tillbaka till tidigare arbetsgivare högre än för yrkeshögskolan totalt.

Av de examinerade var 83 procent nöjda²¹ med sin utbildning som helhet, vilket var i nivå med 2019 men lägre än det totala resultatet.

5.2.2. Kultur, media och design

Inom utbildningsområdet Kultur, media och design ryms inriktningar mot bland annat musikproduktion, film- och Tv-produktion, medieproduktion, förpackningsdesign, spelgrafiker, speldesign, grafisk formgivning, design och copywriting, spelgrafiker, speldesigner och foto.

Totalt ingick närmare 900 examinerade från detta område i undersökningen 2020. Sedan föregående års undersökning har justeringar gjorts i klassificeringen av utbildningarna där utbildningar till spelgrafiker och speldesigner flyttats till Kultur, media och design från Data/IT.²² Denna justering gäller enbart årets undersökning, vilket gör att resultaten för Kultur, media och design inte är helt jämförbara med resultaten för tidigare år. Examinerade på utbildningar till spelgrafiker och speldesigner utgjorde en fjärdedel av de examinerade inom området som ingick i undersökningen 2020.

21. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

22. Indelningen av yrkeshögskoleutbildningarna i utbildningsområden bygger på svensk utbildningsnomenklatur (SUN) som är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Under 2019 fastställde SCB en ny version av SUN, benämnd SUN 2020. De utbildningar som 2020 års undersökning baseras på är klassificerade enligt SUN 2020. För tidigare års undersökningar är utbildningarna klassificerade enligt den tidigare versionen SUN 2000. Vissa justeringar har också gjorts i samband med kodningen av SUN 2020. Utbildningar till spelgrafiker och speldesign har flyttats från Data/IT till Kultur, media och design (SUN 213d). Totalerna för utbildningsområdena Data/IT samt Kultur, media och design är därför inte helt jämförbara mellan 2020 och tidigare år.

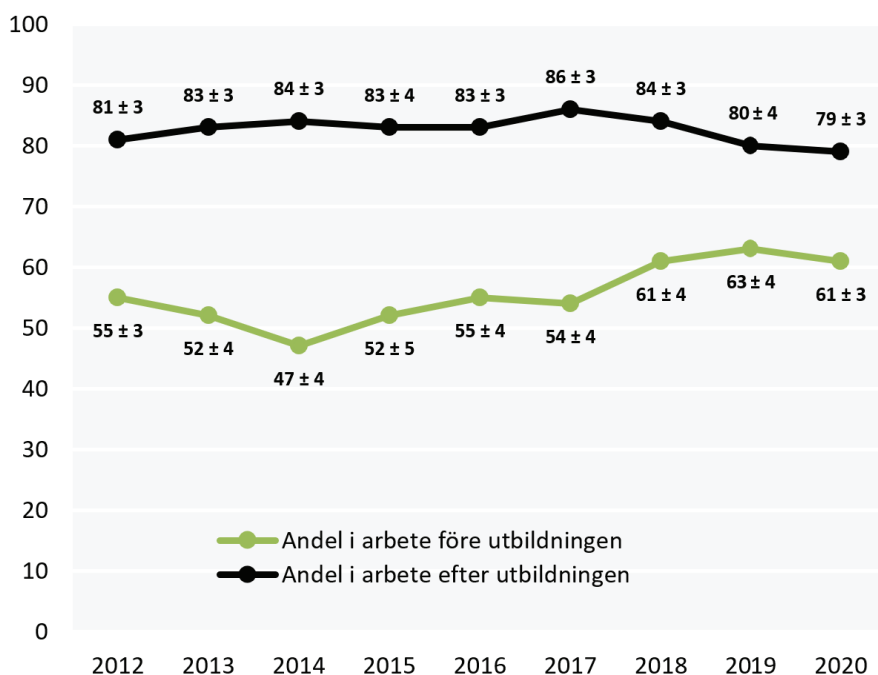
Andel i arbete

Av de examinerade inom Kultur, media och design hade 79 procent ett arbete året efter examen, vilket var i nivå med 2019. Andelen har över tid varit lägre än det totala resultatet och var så även 2020 då motsvarande andel för yrkeshögskolan totalt var 87 procent. Om utbildningarna till spelgrafiker och speldesigner istället hade räknats till Data/IT, beräknas andelen i arbete varit 77 procent för Kultur, media och design. Även denna andel hade varit i nivå med 2019. Att det inte finns någon statistiskt säkerställd skillnad i resultatet mellan 2019 och 2020, beror således inte på förändringar i klassificeringen.

Andelen som hade arbete före utbildningen har ökat över tid, från 47 procent till 61 procent mellan 2014–2020. Andelen som hade arbete före utbildningen var, liksom andelen som hade arbete efter utbildningen, lägre än det totala resultatet (77 procent).

Det fanns ingen skillnad mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete efter examen. Flera av de inriktningar som gick att jämföra hade en lägre andel i arbete efter examen jämfört med yrkeshögskolan totalt. Det gäller utbildningar mot grafisk formgivning, design och copywriting och utbildningar inom förpackningsdesign, film- och tv-produktion samt övriga utbildningar grafisk design och foto som alla hade en andel i arbete på 70–80 procent.

Diagram 31. Andel i arbete, Kultur, media och design

Notera att det skett en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet 2020 för Kultur, media och design inte är fullt ut jämförbart med tidigare år. Enligt tidigare klassificering beräknas andelen 2020 vad gäller arbete före utbildningen varit 67 ± 4 procent och arbete efter utbildningen 77 ± 3 procen

Av de examinerade inom Kultur, media och design hade 66 procent arbete inom en månad efter examen och 86 procent inom ett halvår. Det var därmed en större andel som hade arbete inom ett halvår jämfört med andelen som hade arbete vid mättilfället (cirka ett år efter examen). Även för flera tidigare år under perioden 2012–2020 har andelen som haft arbete inom ett halvår varit större än andelen i arbete vid mättilfället men skillnaderna har då inte varit statistiskt säkerställda. Liksom andelen som hade arbete vid mättilfället var andelarna som hade arbete inom en månad och

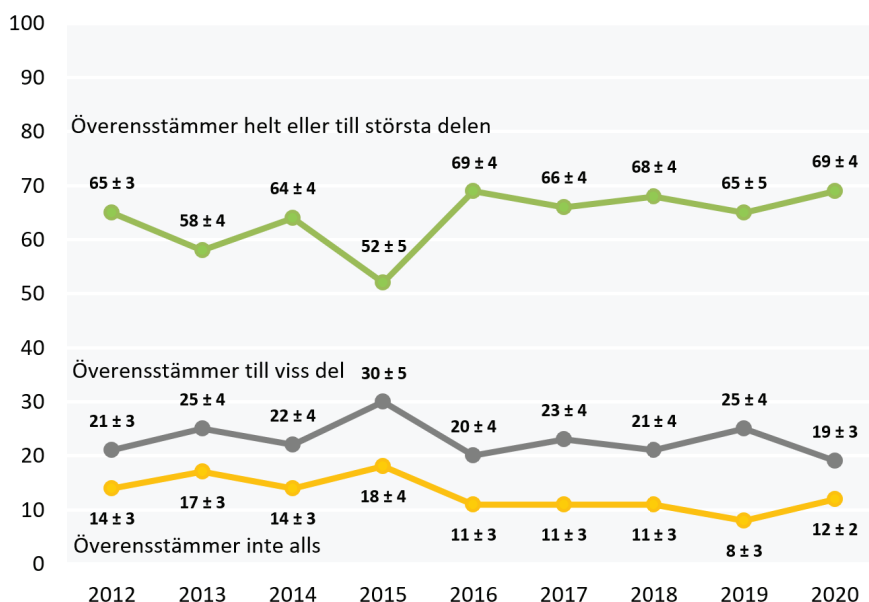
inom ett halvår lägre än för yrkeshögskolan totalt.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade som hade arbete var det 69 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, vilket var i nivå med de närmaste fyra åren. Överensstämmelsen för området var också nivå med det totala resultatet för yrkeshögskolan (67 procent). Om utbildningarna till spelgrafiker och speldesigner fortfarande hade ingått i utbildningsområdet Data/IT, beräknas andelen vars arbete överensstämde helt eller till stor del med utbildningen varit något lägre (64 procent). Överensstämmelsen hade även i detta fall varit i nivå med de tidigare fyra åren.

Det har inte funnits några skillnader mellan könen vad gäller överensstämmelsen sedan 2016. För de inriktningar som gick att jämföra var överensstämmelsen för utbildningar till speldesigner högre än för området totalt medan det omvända gällde utbildningar inom förpackningsdesign.

Diagram 32. Arbetets överensstämmelse med utbildning, Kultur media och design

Notera att det skett en förändring i klassificeringen av utbildningarna mellan 2019 och 2020 varför resultatet 2020 för Kultur, media och design inte är fullt ut jämförbart med tidigare år. Enligt tidigare klassificering beräknas överensstämmelsen 2020 varit 64 ± 4 procent för Helt eller till största delen, 22 ± 4 procent för Viss del och 14 ± 3 procent för Inte alls.

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Inom Kultur, media och design var det 56 procent som arbetade hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos. Det var i nivå med det totala resultatet som var 55 procent. Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var 8 procent. Sedan 2014 har denna andel årligen varit lägre än för yrkeshögskolan totalt.

Det var 85 procent av de examinerade som var nöjda²³ med sin utbildning som helhet. Detta var i likhet med åren 2012–2019.

5.2.3. Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

Inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske ingår inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning/förvaltning som står för nästan hälften av de examinerade inom området. I övrigt består området av många små inriktningar, bland annat inriktningar inom djurvård, lantbruk, hovslagare, arborist och skogsbrukstekniker.

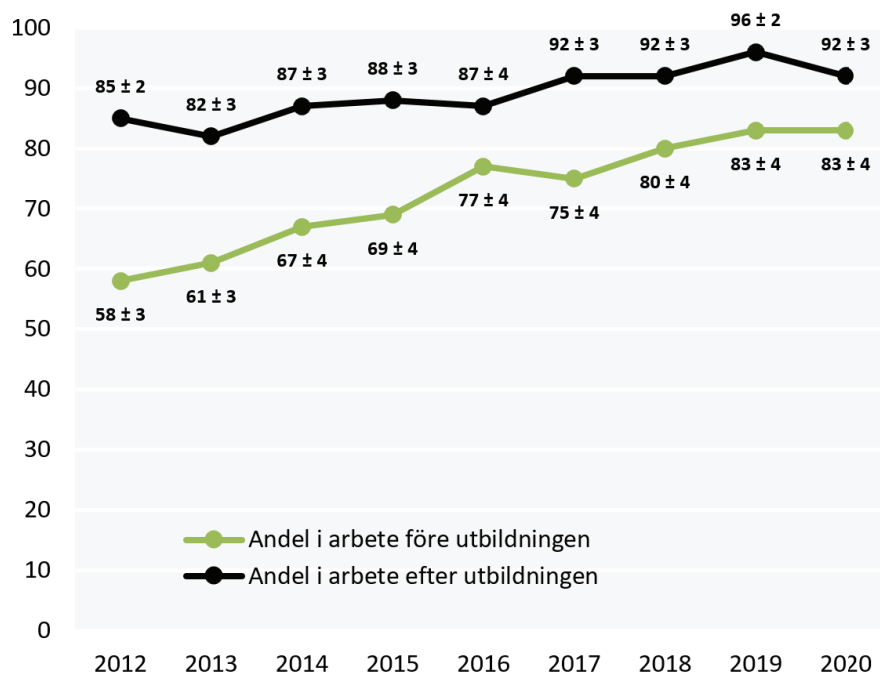
Andel i arbete

Totalt ingick drygt 300 examinerade från utbildningar inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske i undersökningen 2020. Av dessa hade 92 procent ett arbete året efter examen. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 2019. Andelen med arbete efter examen var något högre än för yrkeshögskolan totalt (87 procent). Andelen som hade arbete före utbildningen har i sin tur successivt ökat över tid, från 58 procent till 83 procent mellan 2012–2020. Även denna andel var något högre än det totala resultatet (77 procent). Det fanns ingen skillnad mellan könen vad gäller andelen som hade ett arbete efter examen.

Inom området var det enbart inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning och förvaltning som var tillräckligt stor för att resultat ska kunna redovisas. Inriktningen hade en andel i arbete som var lika stor som för området totalt, 92 procent.

23. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd"

Diagram 33. Andel i arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

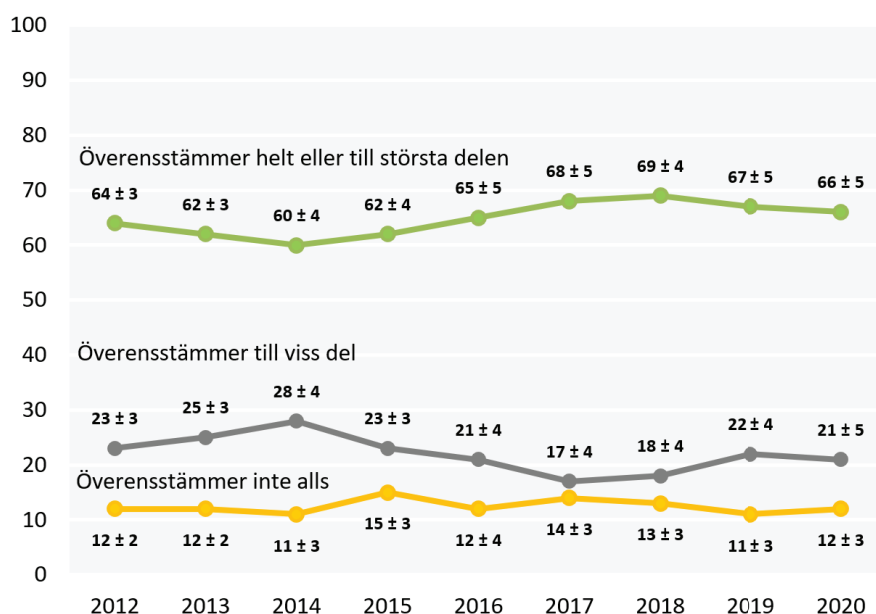
Drygt åtta av tio examinerade inom området (82 procent) hade arbete inom en månad efter examen, och 94 procent inom ett halvår. Andelen i arbete vid mättillfället (cirka ett år efter examen) var 92 procent. Även om andelen som hade arbete inom ett halvår var högre än andelen i arbete vid mättillfället så var skillnaden inte statistiskt säkerställd.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av de examinerade inom området som hade ett arbete efter examen var det 66 procent vars arbete överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Andelen har varit relativt stabil över tid och sedan 2015 varierat mellan 65–69 procent. Under de senaste åren har det inte funnits några skillnader mellan könen

vad gäller arbetets överensstämmelse. Det är enbart inriktningen arbetsledare inom trädgårdsanläggning/förvaltning som var tillräckligt stor för att resultatet ska kunna redovisas. Inriktningen hade en överensstämmelse som var i nivå med området totalt.

Diagram 34. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Andelen av de examinerade inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske som arbetar hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos har ökat sedan 2014. Det var 56 procent som hade genomfört en LIA-kurs hos sin arbetsgivare 2020, vilket inte skiljde sig mot det totala resultatet. Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var 27 procent. Det var både högre än det totala

resultatet och en ökning jämfört med 2019.

Det var 93 procent av de examinerade inom området som var nöjda²⁴ med sin utbildning, vilket var en högre andel än för yrkeshögskolan totalt. Andelen nöjda var i nivå med föregående år och har sedan 2016 varit över 90 procent.

5.2.4. Pedagogik och undervisning

Utbildningsområdet Pedagogik och undervisning har varierat i storlek mellan åren. Över tid har inriktningen trafiklärare varit vanligast men de senare åren har utbildningar inom inriktningarna handledare på modersmål och lärarassistenter tillkommit.

Andel i arbete

Av de närmare 500 examinerade inom området var andelen som hade arbete året efter examen 75 procent 2020. Det var en minskning med 16 procentenheter jämfört med 2019, och området hade, tillsammans med Hotell, restaurang och turism, den största minskningen mellan 2019 och 2020 vad gäller andel i arbete efter utbildningen. Andelen har varit lägre än det totala resultatet över tid och var så även 2020 (då det totala resultatet var 87 procent). Skillnaden var emellertid större 2020 än tidigare år.

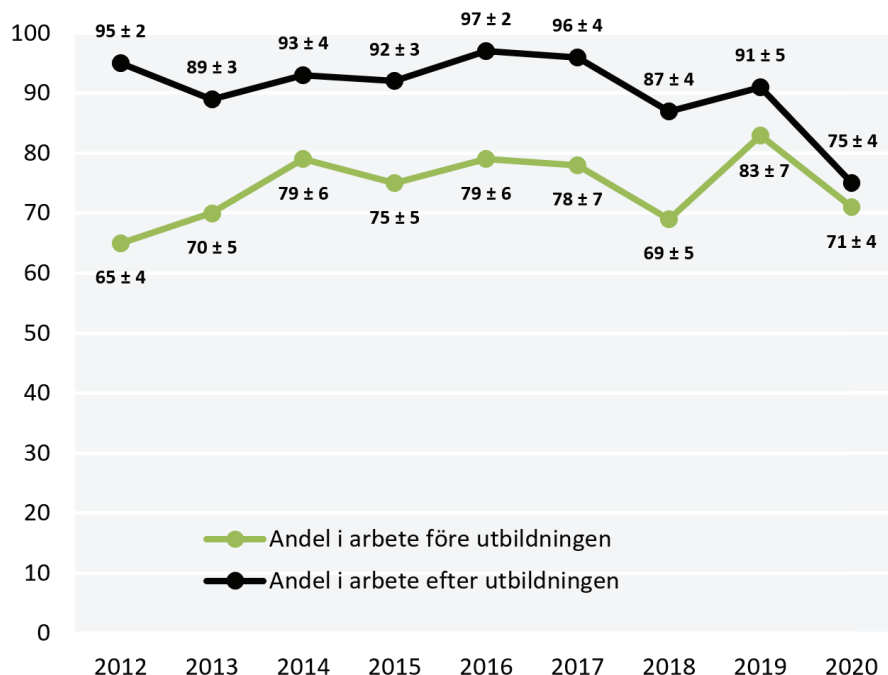
Andelen i arbete efter examen skiljer sig stort mellan de tre stora inriktningarna inom området. För utbildningar till trafiklärare var andelen i arbete över 90 procent och därmed högre än för området totalt. Det motsatta gällde handledare på modersmål där drygt hälften var i arbete året efter examen. För den tredje stora inriktningen, lärarassistenter, var andelen i arbete i nivå

24. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

med området totalt. Utbildningar till trafiklärare utgjorde en mindre andel av de examinerade i 2020 års undersökning än föregående år. Samtidigt utgjorde handledare på modersmål en större andel än föregående år och inriktningen lärarassistenter tillkom också. Denna förändring i utbildningsutbudet kan delvis förklara minskningen för området vad gäller andelen i arbete. Även andelen inom området som hade arbete före utbildningen minskade jämfört med 2019. Det var 71 procent som hade arbete före utbildningen 2020. Liksom andelen i arbete efter utbildningen var detta lägre än för yrkeshögskolan totalt.

Inom Pedagogik och undervisning fanns det en skillnad mellan könen vad gäller andel i arbete året efter examen. Bland männen var andelen 86 procent att jämföra med 68 procent för kvinnorna. Cirka två tredjedelar av de examinerade kvinnorna hade gått en utbildning inom inriktningarna handledare på modersmål och lärarassistenter medan närmare två tredjedelar av männen gått en utbildning till trafiklärare. Skillnader i utbildningsval kan därmed vara en orsak till skillnaden.

Diagram 35. Andel i arbete, Pedagogik och undervisning

Förutom frågan om sysselsättning vid mättilfället har de examinerade i undersökningen fått svara på hur snart efter utbildningen de var i arbete. Inom Pedagogik och undervisning hade 64 procent arbete inom en månad och 77 procent inom ett halvår. Dessa andelar var lägre än för yrkeshögskolan totalt (där 77 procent hade ett arbete inom en månad och 90 procent inom ett halvår). Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan andelen som hade arbete inom ett halvår och vid mättilfället.

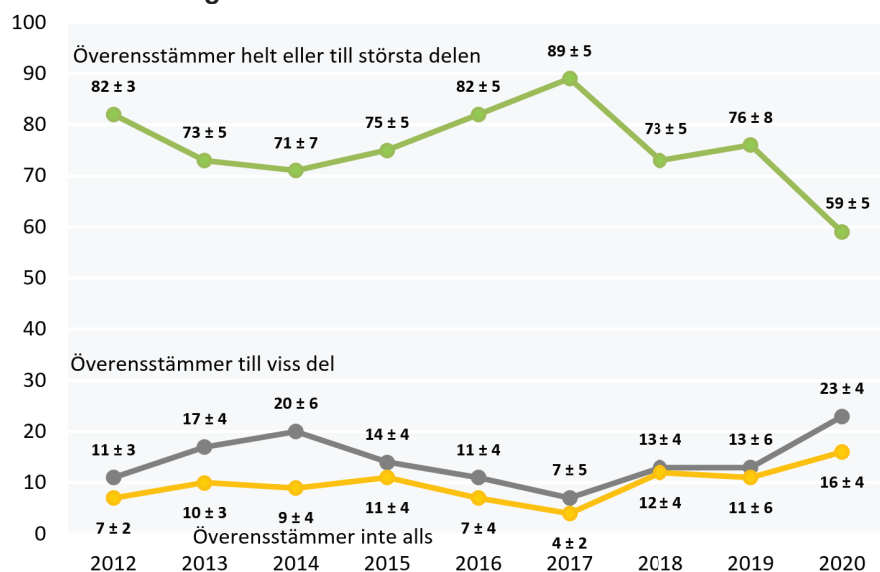
Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Inom Pedagogik och undervisning var det 59 procent av de examinerade med arbete som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Liksom andelen i arbete var detta en minskning jämfört med 2019 och även i detta fall förklaras minskningen delvis av förändringen av utbildningsutbudet inom området. Inriktningen trafiklärare hade, liksom tidigare år, en överensstämmelse som var högre än yrkeshögskolan totalt. Inom de övriga två större inriktningarna, lärarassistent och handledare på modersmål, var överensstämmelsen betydligt lägre. För båda dessa inriktningar hade omkring en tredjedel ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Överensstämmelsen var högre bland män än bland kvinnor. Bland männen hade 73 procent ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen medan motsvarande andel för kvinnorna var 49 procent. Även denna skillnad kan delvis förklaras av skillnader i utbildningsval mellan könen.

Diagram 36. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Pedagogik och undervisning

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Av de med arbete var det 53 procent som arbetade hos en arbetsgivare som de genomfört LIA hos. Detta var i nivå med yrkeshögskolan totalt. Andelen som gick tillbaka till sin tidigare arbetsgivare var däremot högre än det totala resultatet då 27 procent hade samma arbetsgivare som före utbildningen. Denna andel var också högre än både 2019 och de flesta övriga år under perioden 2012–2019.

Det var 77 procent av de examinerade som var nöjda²⁵ med sin utbildning som helhet. Det var en lägre andel än yrkeshögskolan totalt och en relativt stor minskning jämfört med 2019 då 95 procent var nöjda. Liksom minskningen av andelen i arbete och överensstämmelsen förklaras detta delvis av förändringar i utbildningsutbudet.

5.2.5. Transporttjänster

Inom området Transporttjänster ryms inriktningar mot logistik, spedition och transport, trafikflygare, kapten, helikopterpilot och lokförare. Drygt 500 examinerade från detta område ingick i 2020 års undersökning. Merparten hade gått en utbildning till lokförare eller inom inriktningen logistik, spedition och transport.

Andel i arbete

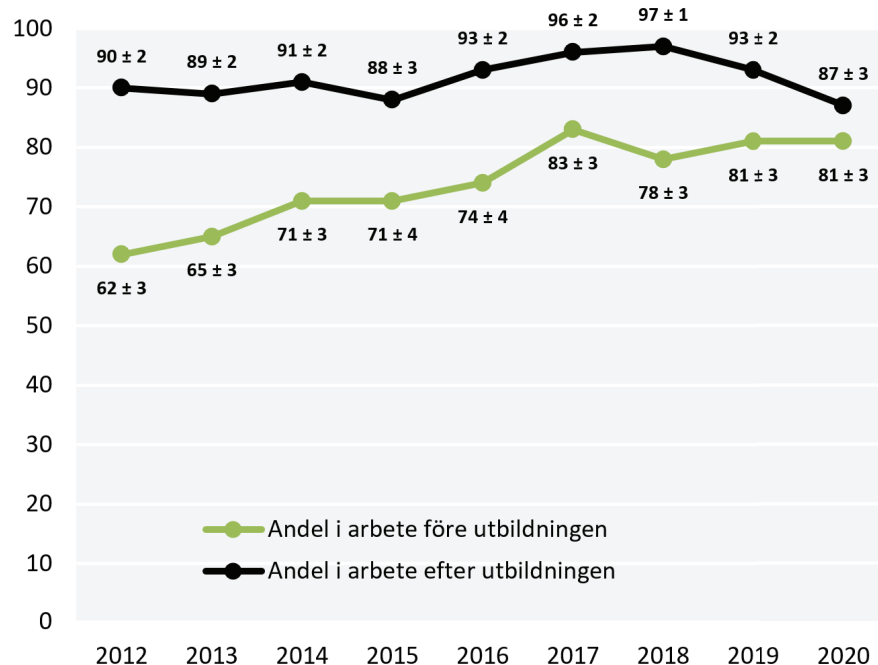
Historiskt har det varit en stor andel av de examinerade inom området som haft ett arbete året efter examen. Andelen var som högst 2018 med 97 procent, men har därefter minskat och var 87 procent 2020. Detta var i nivå med yrkeshögskolan totalt.

25. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd"

Andelen som hade arbete före utbildningen var 81 procent 2020, vilket var samma nivå som 2019. Denna andel var i nivå med yrkeshögskolan totalt. Det fanns inga skillnader mellan könen vad gäller andelen i arbete efter examen.

Det är endast de två stora inriktningarna inom området, lokförare samt utbildningar inom logistik, spedition och transport, vars resultat går att redovisa. För lokförare var andelen i arbete 96 procent. Andelen har varit hög över tid och varierat mellan 96 och 100 procent under perioden 2014–2020. Utbildningar inom logistik, spedition och transport hade i sin tur en andel i arbete som var i nivå med totalen för området.

Diagram 37. Andel i arbete, Transporttjänster

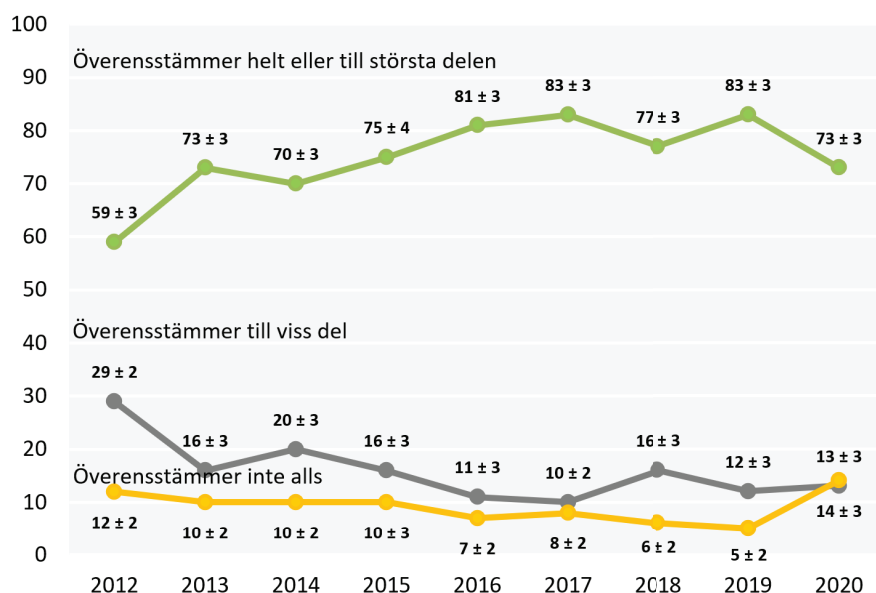
De examinerade har i undersökningen fått besvara hur snart efter utbildningen de var i arbete. Det var 80 procent av de examinerade inom Transporttjänster som hade arbete inom en månad efter examen och 92 procent inom ett halvår. Detta var i nivå med yrkeshögskolan totalt. Det var ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan andelen som hade ett arbete inom ett halvår och andelen i arbete vid mättillfället (cirka ett år efter examen) som var 87 procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Överensstämmelsen mellan arbete och utbildning har över tid varit hög inom området. Under 2020 minskade emellertid andelen examinerade som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, från 83 procent 2019 till 73 procent. Trots detta var andelen, i likhet med tidigare år, högre än det totala resultatet som var 67 procent. Männen hade i högre grad än kvinnorna ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Detta har varit fallet under hela perioden 2012–2020 med undantag för 2017 då det inte gick att urskilja någon skillnad mellan könen.

Av de två inriktningar, som var tillräckligt stora att redovisa resultat för, hade utbildningar inom logistik, spedition och transport en överensstämmelse som var lägre än totalen för området. Drygt hälften hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Inom utbildningar till lokförare hade nästan alla ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Under perioden 2014–2020 har överensstämmelsen för denna inriktning varierat mellan 92 och 98 procent.

Diagram 38. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, Transporttjänster

Jobb via LIA-plats, samma arbetsgivare och nöjdhet

Transporttjänster var det område med högst andel som arbetade hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos. Bland de examinerade med arbete var andelen 70 procent 2020, vilket kan jämföras med 55 procent för yrkeshögskolan totalt. Efter examen återgick 14 procent till sin tidigare arbetsgivare, vilket var en större andel än föregående år. Andelen 2020 var i nivå med det totala resultatet för yrkeshögskolan.

Det var 85 procent av de examinerade inom Transporttjänster som var nöjda med sin utbildning som helhet. Andelen har minskat de senaste två åren. Nöjdheten nådda sin högsta nivå 2018 då 96 procent var nöjda²⁶ med sin utbildning som helhet.

26. Begreppet "nöjd" är en hopslagning av de två svarsalternativen "mycket nöjd" och "ganska nöjd".

6

6. Reflektion

Årets undersökning visar att andelen som hade ett arbete efter examen från en yrkeshögskoleutbildning minskade med 6 procentenheter. Det var främst inom utbildningsområdena Hotell, restaurang och turism samt Pedagogik och undervisning som minskningen var som störst. Besöksbranschen har drabbats av kraftigt intäktsbortfall på grund av coronapandemin under 2020.²⁷

Inom Pedagogik och undervisning var det utbildningsinriktningarna handledare på modersmål samt lärarassistent som påverkade minskningen inom området. Båda inriktningarna är relativt nya inom yrkeshögskolan och årets tapp kan möjligen bero på att yrkesrollerna inte funnit sin form på svensk arbetsmarknad fullt ut samt att statsbidraget för att anställa lärarassistenter varit underutnyttjat.²⁸

Ett tydligt tecken på att resultatet i yrkeshögskolan påverkats av den pågående pandemin syns i enkätsvaren när det gäller vid vilken tidpunkt som de examinerade hade fått ett arbete. En lägre andel svarade att de hade ett arbete vid undersökningstillfället än inom ett halvår efter examen. Andelen i arbete minskade från 90 procent inom ett halvår efter examen till 87 procent vid undersökningstillfället. Eftersom de studerande som ingick i undersökningen tog examen under 2019, kan det betyda att de hann etablera sig på arbetsmarknaden innan nedgången på arbetsmarknaden tog fart efter pandemiutbrottet. Däremot tycks det som om att konsekvenserna av pandemin på svensk arbetsmarknad drabbade dem som nyligen erhållit ett arbete.

27. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/eventbranschen-som-forlorade-95-procent>".

28. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/eventbranschen-som-forlorade-95-procent> 2 <https://skolvarlden.se/artiklar/en-av-tre-utnyttjar-inte-extrapengar-till-lararassistente>

6.1 Kraftig avmattning på arbetsmarknade

Redan före coronapandemin hade såväl svensk som global ekonomi påverkats av stagnering.²⁹ Långtidsarbetslösheten är nu högre än någonsin. I oktober hade 173 000 personer varit utan arbete i tolv månader eller mer. Det är den högsta långtidsarbetslösheten som Arbetsförmedlingen någonsin har uppmätt.³⁰

Närmare 60 procent av dem som varslades i mars-juni 2020 blev uppsagda efter ett halvår, men det är dock stor variation mellan olika branscher. Under finanskrisen 2008/2009 var motsvarande siffra 64 procent.³¹

De omfattande ekonomiskpolitiska åtgärder som infördes under pandemin har mildrat de negativa effekterna på arbetsmarknaden. Krisen har särskilt drabbat unga och utrikes födda. Det beror på att restriktionerna för att begränsa smittspridningen och förändringar i befolkningens beteende har slagit särskilt hårt mot de branscher som sysselsätter många unga och utrikes födda. Dessa grupper har normalt en kort anställningstid och sägs därmed upp först.³²

Resultaten i yrkeshögskolan vad gäller andel examinerade i arbete står sig som helhet fortfarande väl trots nedgången. Dock syns det även i denna sysselsättningsstudie att resultaten - när det gäller andel i arbete för unga och utrikes födda - har gått ner mer än för övriga grupper, men man kan konstatera att utbildningen ändå tycks ha stor påverkan i dessa grupper om man jämför

29. https://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/efter_pandemin_ekonomisk_bedomning_2020_webbpdf_1146891.html/Efter_pandemin_ekonomisk_bedomning_2020_webb_2.pdf

30. <https://arbetsformedlingen.se/statistik>

31. <https://branschen.se/2021/01/25/sex-av-tio-varslade-har-blivit-uppsagda/>

32. <https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ekonomiska-kommentarer/svenska/2021/coronakrisen-och-arbetsmarknaden--effekter-pa-kort-och-lang-sikt.pdf>

sysselsättningen före respektive efter utbildningen.

I spåren av pandemin har arbetslösheten enligt Arbetsförmedlingen ökat för samtliga län. Arbetslösheten har dock ökat mest i storstadslänen, framför allt Stockholms och Västra Götalands län. Men även län med en utbredd tjänstesektor som Uppsala och Hallands län visar upp en markant ökning av arbetslösheten.³³ Som jämförelse kan nämnas att resultaten i yrkeshögskolan när det gäller andel examinerade i arbete visar upp ett liknande mönster. Andelen examinerade i arbete minskade i storstadslänen jämfört med föregående år. Sammantaget minskade andelen examinerade i arbete inom de geografiska områdena södra, östra och norra Sverige. I 9 av 21 län är minskningen statistisk säkerställd.

Som jämförelse hur yrkeshögskolan står sig i förhållande till annan yrkesutbildning kan nämnas att det har blivit svårare för unga som går ut gymnasiet att få ett arbete. Ungefär 70 procent av de som examinerades från yrkesprogrammen för tre år sedan hade ett arbete våren 2020. Det är 10 procentenheter lägre jämfört med 2017.³⁴ SCB kommer framöver undersöka hur det har gått för de elever som examinerades från gymnasiet våren 2020, och en enkätundersökning riktad till dem som avslutat högskolan kommer även under våren 2021.³⁵

Andelen arbetslösa som drabbades av uppsägning i samband med finanskrisen 2008/2009 var som nämnts ännu högre än under rådande coronapandemi. Nedgången som skedde i samband med finanskrisen 2008/2009 drabbade även resultaten i yrkeshögskolan (KY-utbildning)³⁶. Andelen examinerade i arbete minskade från 89 procent till 81 procent mellan 2008 och 2009.

33. <https://arbetsformedlingen.se/statistik/analyser-och-prognoser/arbetsmarknadsprognoser/riket/arbetsmarknadsutsikterna-hosten-2020>

34. <https://www.scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/pandemin-fordrojer-jobbstart-for-gymnasiestudenter/>

35. <https://www.scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/pandemin-fordrojer-jobbstart-for-gymnasiestudenter/>

36. Före 2009 fanns föregångaren kvalificerad yrkesutbildning (KY). Yrkeshögskolan bildades 1 juli 2009.

Det tog ändå fram till 2015 innan resultaten var tillbaka på samma nivå igen.

6.2 Osäker arbetsmarknad de närmaste åren

Osäkerheten på arbetsmarknaden gör det svårt att ta fram prognoser. Restriktioner och förändrat beteende hos befolkningen bedöms hämma den ekonomiska aktiviteten under större delen av 2021. Effekterna i ekonomin och på arbetsmarknaden bedöms dock inte bli lika kraftiga som under 2020, vilket beror på att krisen nu koncentreras till vissa näringsgrenar. Det är framför allt kontaktnära branscher i delar av den privata tjänstesektorn som påverkas. Industrin, som står för en betydande andel av svensk BNP, fortsätter uppvisa positiv framtidstro trots smittspridning och fler restriktioner.³⁷

Till följd av pandemin och dess effekter på svensk ekonomi och arbetsmarknad väntas antalet sysselsatta att minska fram till halvårsskiftet 2021 för att sedan sakta börja vända uppåt igen. I det inledande skedet när den ekonomiska aktiviteten ökar kommer först anställda som beviljats korttidsarbete att gå upp i arbetstid. Det är först senare i återhämtningsfasen som företagen nyrekryterar personal.

Trots den pågående krisen och den dämpade ekonomiska aktiviteten väntas deltagandet i arbetskraften upprätthållas under åren 2021 och 2022. Detta som en följd av en växande befolkning. Fler i befolkningen har dock påbörjat studier, vilket bedöms hålla tillbaka arbetskraftsdeltagandet under prognosperioden.

37. <https://arbetsformedlingen.se/statistik/analyser-och-prognoser/arbetsmarknad-sprognoser/riket/arbetsmarknadsutsikterna-hosten-2020>

Resultaten från sysselsättningsundersökningen inom Yrkeshögskolan visar att under perioden 2012 till 2019 har andelen arbetssökande varit lägre efter utbildningen jämfört med innan utbildningen. Detta gäller dock inte i årets undersökning då åtta procent uppgav att de var arbetssökande före utbildningen samtidigt som andelen arbetssökande efter utbildningen låg kvar på samma nivå (åtta procent). En djupare analys visar att närmare en fjärdedel av de som var arbetssökande före utbildningen även var det efter utbildningen. Året före var den andelen 15 procent.

6.3 Struktumvandling på arbetsmarknaden

Många arbetstillfällen omfattar kvalificerade arbetsuppgifter vilket gör att arbetsgivare i stor utsträckning efterfrågar minst gymnasial utbildning vid rekrytering. I takt med att efterfrågan på arbetskraft minskar, så ökar trycket bland arbetsgivare att vidta kostnadsbesparande åtgärder. Redan före pandemin pågick en struktumvandling på svensk arbetsmarknad med den tekniska utvecklingen som främsta drivkraft.

Pandemin har medfört att den pågående struktumvandlingen på arbetsmarknaden accelererar. Det visas bland annat genom att arbetsgivare som redan planerat kostnadsbesparande åtgärder behöver påskynda dessa förändringar. Det gäller exempelvis för industrin och delar av tjänstenäringen. Samtidigt har en tidigare långvarig brist på arbetskraft skapat behov av nya arbetssätt och strukturrationaliseringar inom delar av den offentliga tjänstesektorn. Det handlar bland annat om avlastning för att kunna upprätthålla servicenivån inom vård och omsorg som till följd av coronapandemin nu belastas ytterligare.

En del av de arbetstillfällen som försvinner kommer inte tillbaka efter krisen. Strukturomvandlingen på arbetsmarknaden innebär att digitalisering och automatisering kommer bli en viktigare del av arbetet framöver.³⁸

En välfungerande yrkeshögskola och vuxenutbildning tillsammans med de yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningarna, bidrar till att skapa förutsättningar för att fler ska klara av den nuvarande strukturomvandlingen. Ett nytt inslag i yrkeshögskolan från 2020 är kurser och kurspaket som syftar till att utveckla flexibilitet och möjlighet att svara mot behov av fördjupad, breddad eller förnyad kompetens i arbetslivet. Det är myndighetens bedömning att dessa utbildningar kommer att stärka yrkesverksammas möjlighet till kompetensutveckling och omställning samt bidra till att yrkeshögskolan blir ett verktyg i det livslånga lärandet.

Omställning till förnyelsebar energi, ombyggnad av stamnätet, elektrifiering samt digitaliseringen ställer stora krav på energibranschen vilket bidrar till ökad efterfrågan på kompetenser inom energiområdet, men även kompetent arbetskraft inom data/IT då energiomställningen ställer krav på automatiseringar och digitala lösningar i produktionen. Transformationstrycket i samhället mot mer digitala lösningar inom andra sektorer ökar också efterfrågan på IT-kompetens för att klara omställningen där informationsflöden blir allt större och snabbare. Kompetenser inom IT- och energibranschen bedöms därmed fortfarande vara högt efterfrågade.

Sammantaget är det myndighetens bedömning att det fortfarande råder brist på kompetens inom flera yrkesområden, vilket gör att behovet av kvalificerad arbetskraft ändå kan förväntas vara relativt

38. <https://arbetsformedlingen.se/download/18.2bef8e33170a57d956513766/1592291999584/arbetsmarknadsutsikterna-varen-2020.pdf>

stort även kommande år åtminstone inom flertalet av de största utbildningsområdena i yrkeshögskolan.

6.4 En väl fungerande LIA påverkar resultatet

Arbetslivets kännedom om - och förtroende för - yrkeshögskolan har ökat under senare år. Ett ökat förtroende för utbildningsformen är också viktigt för att arbetsgivare ska rekrytera arbetskraft från yrkeshögskoleutbildningarna. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät från 2020 är yrkeshögskolan den näst mest efterfrågade utbildningsnivån när näringslivet ska rekrytera personal. Enkäten visar att 32 procent av företagen vill anställa från yrkeshögskolan. Den utbildningsform som efterfrågas mest när svenskt näringsliv ska rekrytera är yrkesprogram på gymnasienivå (47 procent).³⁹

I sammanhanget spelar även lärande i arbete en stor roll. När examinerade gör sin LIA hos en arbetsgivare får de möjlighet att visa sina kunskaper och färdigheter. Andelen examinerade som har arbete hos en arbetsgivare där de tidigare genomfört LIA har ökat under åren 2012–2019, vilket tyder på att LIA är en viktig pusselbit och framgångsfaktor för yrkeshögskolan. De examinerade som haft LIA hos en arbetsgivare kan eventuellt ha lättare att få arbete hos den aktuella arbetsgivaren eftersom de redan har en upparbetad kontakt med arbetsgivaren.

I den senaste undersökningen ligger andelen examinerade som fått arbete på någon av sina LIA-platser på samma nivå som föregående år, och nivån ligger högre än under perioden 2012–2018. De studerande som ingår i årets undersökning

39. https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/yrkeshogskolan-allt-viktigare-for-naringslivets-kompetensforsorjn_1164757.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=Nytt%20fr%C3%A5n%20Svenskt%20N%C3%A4ringsliv

examinerades under 2019 – alltså före coronapandemin.

Utbildningsanordnare i yrkeshögskolan vittnar om att det i samband med coronapandemin varit betydligt svårare för de studerande att genomföra sin LIA-period på en arbetsplats. De undersökningar som MYH har genomfört visar dock att det skiljer sig mycket mellan branschområden och regioner.⁴⁰ LIA-perioderna har i många fall fått genomföras i projektform utanför arbetsplatsen, anpassats på annat sätt eller skjutits upp. Detta har varit särskilt tydligt inom transportsektorn som också påverkats negativt under pandemin.⁴¹ Det faktum att tillgången till relevanta LIA-platser spelar stor roll för resultatet i yrkeshögskolan, skulle kunna innebära att de studerande som tog examen i yrkeshögskolan under 2020 kommer ha svårare att komma ut på arbetsmarknaden och få ett arbete som överensstämmer med utbildningen. Detta kan komma att påverka resultaten i yrkeshögskolan negativt, vilket kan visa sig i samband med den sysselsättningsstudie som omfattar studerande som tog examen under 2020.

6.5 Registerstudie i ett längre perspektiv efter examen

Sysselsättningsstudien undersöker de examinerades sysselsättning året efter examen. För att se förändringar vad gäller sysselsättningen i ett längre perspektiv efter examen har SCB i en registerstudie undersökt examinerades ställning på arbetsmarknaden. Studien är ett komplement till sysselsättningsstudien och belyser examinerade under perioden 2007–2017 och deras sysselsättning, inkomster och yrkesställning.

40. Dnr MYH 2021/747

41. Dnr MYH 2021/747

Fokus i registerstudien är på examinerade 2015–2017.⁴² I studien konstateras att andelen examinerade från yrkeshögskolan som arbetade året efter examen har legat stabil under lång tid, även om den påverkats något av den konjunkturella utvecklingen. Bland män ökade sedan andelen som arbetade ju längre tid som gick efter examen. Bland kvinnor var andelen som arbetade stabil oavsett hur lång tid som hade gått efter examen.

Även sett till inkomst ser det ut som om den långsiktiga utvecklingen gynnar män. Statistiken för examinerade 2015 visar att medelinkomsten från arbete skiljer sig mellan kvinnor och män och att skillnaden ökade mellan 2016 och 2018. Kvinnor som enbart arbetade 2016 hade i genomsnitt 88 procent av mäns inkomst, och motsvarande andel hade minskat till 82 procent år 2018.

Sammantaget visade studien att det är små skillnader mellan kvinnor och män när det gäller andel examinerade i arbete under perioden, men att den långsiktiga utvecklingen vad gäller inkomst och sysselsättning har varit mer gynnsam för män.

42. https://www.scb.se/contentassets/3a43174a50ff45c885071f1ca8e5b10f/uf0701_2018a01_br_a40br2006.pdf

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se